

กัญญาณีแห่งราชสกุลมหิดล

Princess of the Mahidol Family

หนังสือที่ระลึก ๗ รอบพระชนมายุ

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961202412

บ 28459

DS
578.32
ก411ก
2551

วิทยาลัยแห่งราชสกุลมหิดล.

พี่ชวลี
แห่งราชสกุลมหิดล
Princess of the
Mahidol Family

สมเด็จพระบรมราชินีสุทิดา

#75547

วันที่	1	มี.ค.	2551
เลขทะเบียน	ข 28459		
เลขหมู่	DS		

58.32

ก411ก

2551

สมบัติห้องสมุดรัฐสภา

อา สิริ วาท

สรวมซีพลววยถ้อยร้อยเรียงพจน์
 กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
 ลุเจ้าครอบพระชันษาพฤษภามาสด
 พระคือแก้วก่องหล้ากัลยาณี
 ทรงสืบสานปณิธานพระมรดก
 พระกรุณาเกื้อเกล้าเหล่าปวงชน
 บุญบำเพ็ญพระกรณียกิจ
 ดำเนินตามรอยพระบาทราชจริยา
 ณ ดินแดนไกลใกล้ครรไลดวง
 เพียงน้ำทิพย์จิบระรินชื่นดวงมาน
 ด้วยดวงหฤทัยใสพิสุทธิ์
 ปวงประชาชื่นชมโสมนัส
 อัญเชิญคุณพระไตรรัตน์จรัสหล้า
 พระเดชอติคุณัตราคุณานันต์

น้อมประณตสำนักพระคุณมิสูญสิ้น
 ทิวธานีตรึงรักพร้อมภักดี
 ไทยทั้งชาติปรีดีเปรมเกษมศรี
 กุลเชษฐัจฉกริมหิตล
 พระชนกชนนีโศกทิผล
 สืบสฤษฏ์พระกุศลดลประชา
 ทรงสอนศิษย์เสริมงานการศึกษา
 เพื่อไพร่ฟ้าพึ่งแพทย์พยาบาล
 ด้วยทรงห่วงปวงพสกทุกสถาน
 ทรงสืบสานการกุศลดลพิพัฒน์
 เปรียบประคองพลังเลิศเจิดจรัส
 เจกรมฉัตรกันเกล้าเนาอินรันตร์
 พระสยามเทวาฯ พิสิฐสรรพ
 คຸ້มพระขวัญขอพระองค์ทรงพระเจริญ

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
 ข้าพระพุทธเจ้า
 กรมสรรพสามิต

S a l u t a t i o n

May we express our sincerest wish in poetry,
To the Princess of Naradhiwas on her seventh cycle birthday anniversary.
Thais from all walks of life take part in celebration,
With various forms of activities across the nation.
Oh! priceless Gem of the royal Mahidol Family,
You have continued your parents' noble legacy--
Dedicating yourself for the public good,
Promoting education in the way it should,
Supporting healthcare for the general public,
Visiting remote areas in aid of the poor and the sick.
Your goodwill and compassion are your way of earning merit,
A testimony of your sincere and elevated spirit.
All Thais seek umbrage under your cooling shade,
They invoke the Triple Gems, the Siam Deity and former sovereigns,
To bless you with good health, long life, happiness and all the best.

May it so please
Your Royal Highness
The Excise Department

คำนำ

ในมงคลสมัยที่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงเจริญพระชนมายุ ๘๘ พรรษา วันที่ ๖ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐ นับเป็นวาระอันประเสริฐยิ่งที่กรมสรรพสามิตจักได้แสดงความจงรักภักดีและสำนึกในพระกรุณาธิคุณที่ทรงมีต่อปวงชนชาวไทยและประเทศไทยตลอดมา

ในฐานะพระธิดาของพระบรมราชชนก พระบรมราชชนนี และพระโสทรเชษฐภคินีของพระอนุชา ผู้ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ไทยที่ทรงพระคุณอันประเสริฐถึงสองพระองค์ และในฐานะพระบรมวงศ์แห่งบรมราชจักรีวงศ์และของพสกนิกร สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงดำรงพระองค์ด้วยพระจริยวัตรที่งดงามสมบูรณ์เพียบพร้อมทุกด้าน พระกรณียกิจทั้งปวงที่ทรงบำเพ็ญคุณประโยชน์อันไพศาลทั้งแก่พระราชวงศ์ประเทศชาติ และพสกนิกรโดยถ้วนทั่ว เป็นที่ประจักษ์อย่างกว้างขวางตลอดมา

เพื่อเป็นการแสดงความจงรักภักดีและสำนึกในพระกรุณาธิคุณของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์อย่างหาที่สุดมิได้ กรมสรรพสามิต มีดำริจัดพิมพ์หนังสือเฉลิมพระเกียรติคุณในวาระอันเป็นมงคลนี้ขึ้น ๑ ชุด เพื่อเผยแพร่พระเกียรติคุณและพระกรุณาธิคุณให้ปรากฏยังยืนสืบไป หนังสือเฉลิมพระเกียรติคุณชุดดังกล่าวนี้ประกอบด้วยหนังสือจำนวน ๓ เรื่อง คือ

กัลยาณีแห่งราชสกุลมหิดล
กุลเชษฐ์แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์
และ สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงฯ ในดวงใจราษฎร์

กรมสรรพสามิต ขอพระราชทานน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมถวายสุกผลอันเกิดจากการนี้เป็นราชสักการะแด่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พระผู้ทรงเป็น “กัลยาณี” แห่งบรมราชวงศ์จักรี ผู้ทรงเปี่ยมด้วยพระกรุณาธิคุณต่อพสกนิกรไทยทั่วหล้า กับขอถวายพระพรชัย ขอทรงพระเกษมสำราญ พระชนมายุยิ่งยืนนาน สมบูรณ์ไพศาลด้วยจตุรพิธพรชัยตลอดจิรัฏฐิติกาลเทอญ

(นายวิสุทธิ์ ศรีสุพรรณ)
อธิบดีกรมสรรพสามิต

P r e f a c e

Foreword on the auspicious occasion of the celebration of the eighty-fourth birthday of HRH Princess Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra on May 6th, 2007, the Excise Department deems it most opportune to be able to express its loyalty and profound gratitude for the magnanimous devotion she has shown to the Thai people and the Thai nation over the years.

As the offspring of royal parents and the elder sister of two younger brothers, both of whom ascended the throne as monarchs of the Kingdom of Thailand, and as an eminent member of the Royal House of Chakri, HRH Princess Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra has conducted herself with complete propriety in every respect. Hers has been a life of sacrifice and service dedicated solely to the benefit of the royal family, the nation and the Thai people in general.

As a manifestation of the love and loyalty she has inspired and in recognition of the profound gratitude to HRH Princess Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra, the Excise Department has devised a plan to publish a compendium of books with the aim of making known her distinctive and magnanimous deeds.

The volume comprises Princess of the Mahidol Family, August Princess of the House of Chakri, and Princess in the Hearts of People.

The Excise Department humbly dedicates whatever merit might accrue from this act of gratitude to HRH Princess Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra, an exemplary princess of the Royal House of Chakri whose benevolent actions toward the Thai people have been innumerable. May she forever be blessed with a long and prosperous life and enjoy the best of health and the contented well-being that she so richly deserves.

Wisudhi Srisuphan

(Mr. Wisudhi Srisuphan)
Director-General
The Excise Department

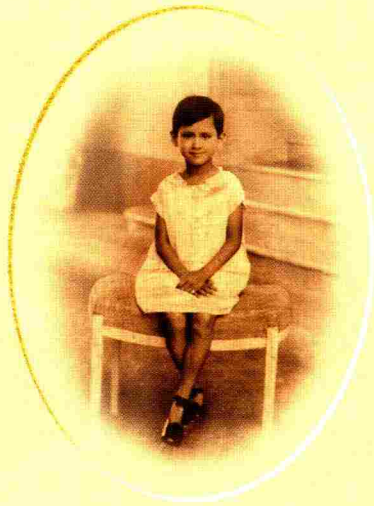

สารบัญ

๑	กัลยาณีแห่งราชสกุลมหิดล	๑๐
๒	กตัญญูตาบรมราชบุพการี	๗๘
๓	ทรงสืบสานพระราชปณิธานสมเด็จพระบรมราชชนนี	๑๑๔

Contents

1	Princess of the Mahidol Family	10
2	A Portrait of Filial Piety	78
3	In the Footsteps of the Princess Mother	114

1

กัณยาณี

แห่งราชสกุลมหิดล

Princess of the
Mahidol Family

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เป็นพระธิดาพระองค์แรก และพระองค์เดียวในสมเด็จพระมหิตลาธิเบศรอดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ประสูติเมื่อวันอาทิตย์ที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๖๖ ณ กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ นำความปิติยินดีมาสู่พระชนกและพระชนนีเป็นอย่างยิ่ง การประสูติของพระองค์นับเป็นข่าวดีจากแดนไกลสำหรับพระบรมวงศานุวงศ์ชั้นผู้ใหญ่รวมทั้งพระประยูรญาติในสยาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมเด็จพระศรีสวรินทิรา

บรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า ด้วยทรงเป็นพระนัดดาพระองค์แรก

พระนามในสูติบัตรเมื่อแรกประสูติคือ “เมย์” ตามชื่อเดือนที่ประสูติในภาษาอังกฤษ ทรงเล่าความเป็นมาของพระนาม “เมย์” ไว้ในการพระราชทานสัมภาษณ์แก่นิตยสาร พลอยแถมเพชร ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๗๙ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ ว่า “...ตอนแรกไม่ทราบเลย ไปเห็นในสูติบัตรถึงได้ทราบว่าถึงได้รู้ว่า มีชื่อฝรั่ง เพราะต้องมี...เด็กเกิดภายใน ๓ อาทิตย์ต้องให้ชื่อที่นี้กว่าจะขอพระราชทานได้ ไม่มีแฟกซ์นะ สมัยนั้นก็ต้องโทรเลข...ต้องใส่ชื่อไปก่อน...”

เมื่อประสูติทรงมีพระยศเป็นหม่อมเจ้ากัลยาณิวัฒนา มหิดลพระนาม “กัลยาณิวัฒนา” นี้ ได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีความหมายว่า หญิงผู้มีความงามเพียบพร้อม หรือหญิงผู้พร้อมด้วยความงาม ซึ่งเมื่อเจริญพระชันษาทรงมีพระสิริโฉมงดงามสมดังพระนามที่ได้รับพระราชทาน

HRH Princess Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra is the first and the only daughter of HRH Prince Mahitala Dhibesra Adulyadej Vikrom the Prince Father, and HRH Princess Sri Nagarindra the Princess Mother. Born on May 6th, 1923 in London, England, her birth brought immense joy and happiness to her parents. The news of her birth in a foreign land was greeted with jubilation by senior members of the royal family and relatives in Siam, especially by her paternal grandmother, Her Majesty Queen Sri Savarindira, the Queen Grandmother, because the little Princess was her first grandchild.

“May”, the month of her birth, was the name that appears on the birth certificate of Her Royal Highness. She talks about the origin of this name in a royal interview she granted to “**Ploy Kam Petch**” magazine, Vol. 4, Issue 79, dated May 15th, 1995: *“I was never aware that I had an English name until I saw my birth certificate. At the time of my birth it was obligatory to give a name to a baby within three weeks of its birth. I was, therefore, given a name until His Majesty the King could bestow a royal name on me. That required some time since there was no facsimile service then, only telegraph. A provisional name had thus to be provided...”*

Her Royal Highness was born HSH Princess (Mom Chao) Galyani Vadhana Mahidol. “Galyani Vadhana” the meaning of which is “a lady of perfect beauty” is the royal name bestowed upon the young Princess by King Vajiravudh, Rama VI. This meaning is not far from the truth, as indeed she would subsequently mature into a woman of comely grace and substance.

ต่อมา ในคราวที่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนาเจ้านายชั้นหม่อมเจ้าในสมเด็จพระเจ้าฟ้า ซึ่ง พระชนนีของสมเด็จพระเจ้านั้นทรงศักดิ์ชั้นสมเด็จพระ และที่พระชายามีได้เป็นเจ้า ให้ขึ้นเป็นพระองค์เจ้าใช้คำนำพระนามว่าพระวรวงศ์เธอ หม่อมเจ้ากัลยาณิวัฒนา จึงได้ดำรงพระยศเป็นพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้า พร้อมกับหม่อมเจ้า อานันทมหิตล มหิตล พระอนุชา และต่อมา เมื่อพระอนุชาพระองค์ใหญ่ขึ้น ครองราชย์สืบสันตติวงศ์เป็นพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ แห่งพระบรมราช จักรวงศ์ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนาพระเชษฐภคินีเป็น “สมเด็จพระ เจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา”

ทั้งสามพระองค์ทรงอยู่ในราชสกุลมหิตล ซึ่งพระบาท สมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานแก่สมเด็จพระ เจ้าพี่ยาเธอ เจ้าฟ้ามหิตลอดุลยเดช กรมขุนสงขลานครินทร์ ในเดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๒ เมื่อสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงพา พระโอรสและพระธิดาเสด็จไปประทับ ณ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ภายหลังจาก ที่สมเด็จพระบรมราชชนกเสด็จสวรรคต ทรงใช้ราชสกุลมหิตลนี้ แม้ตาม ราชประเพณีนั้น เจ้านายชั้นพระองค์เจ้าทั้งสามพระองค์จะไม่ต้องใช้นามสกุล ก็ตาม

LIVRET SCOLAIRE

DÉLIVRÉ A

Nom Mahidol

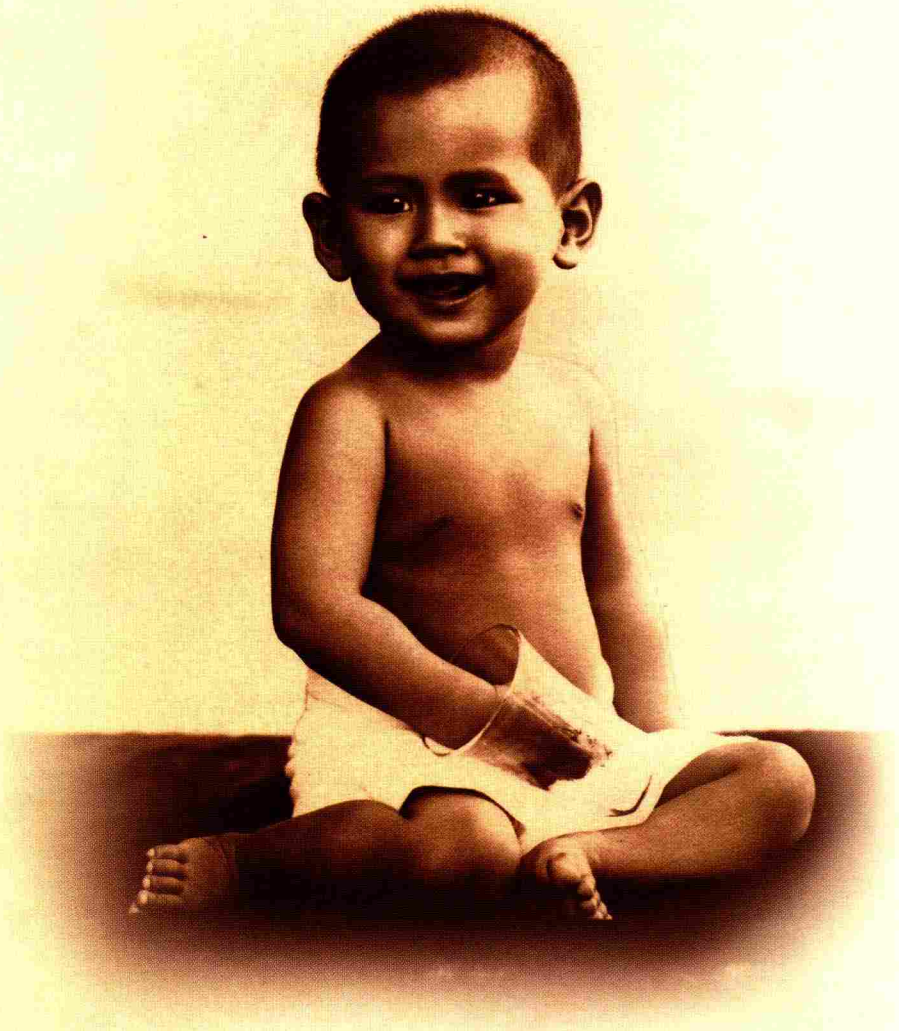
Prénom Galyani

Naissance le 6 mai 1923

lieu de naissance d'origine Néa

It was at the royal behest of King Prajadhipok, Rama VII, that, a few years later, all royals of Mom Chao rank who had been born to a father of Somdetch Chao Fa rank, whose mother assumed the title of Somdetch, by a non-royal mother to the rank of Phra Vorawongse Ther Phra Ong Chao. Mom Chao Galyani Vadhana and her younger brother, HSH Prince [Mom Chao] Ananda Mahidol Mahidol, were henceforth elevated to this higher rank. After her first younger brother was proclaimed the eighth monarch of the Chakri Dynasty, HRH Princess Galyani Vadhana was promoted to HRH Princess (Somdetch Phra Chao Pinang Ther Chao Fa) Galyani Vadhana.

The three royals were descendents of the Mahidol family which had been created for Somdetch Phra Chao Piya Ther Chao Fa Mahidol Adulyadej Krom Khun Songkhla Nagarindra, Prince Mahidol of Songkhla, by King Prajadhipok in June 1929. After the death of HRH Prince Mahidol of Songkhla, the Princess Mother took her children to live in Switzerland. Even though Palace Law does not require royals of Phra Ong Chao rank to have a last name, the family continued to use the name of Mahidol.

ชีวิตคือการเดินทาง

นับแต่ประสูติ สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวง
นราธิวาสราชนครินทร์ต้องตามเสด็จสมเด็จพระบรม
ราชชนกและสมเด็จพระบรมราชชนนีไปยังประเทศ
ต่างๆ โดยเฉพาะในช่วงหกปีแรกแห่งพระชันษา
คือ ประสูติที่ประเทศอังกฤษ และเมื่อพระชันษาได้ ๖ เดือน
สมเด็จพระบรมราชชนก “ทูลหม่อมพ่อ” ได้ทรงนำ
ครอบครัวกลับประเทศไทยในปลาย พ.ศ. ๒๔๖๖ ในครั้งนั้นได้ประทับ ณ วัง
สระปทุมและทรงพำนักอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลานานเกือบ ๒ ปี เมื่อสมเด็จพระ
บรมราชชนกมีพระประสงค์ที่จะศึกษาต่อด้านการแพทย์และรักษาพระองค์
เนื่องจากทรงงานมากจนพระวรกายทรุดโทรม ได้ทรงนำครอบครัวเดินทางไป
ประทับที่เมืองไฮเดลเบิร์ก ประเทศเยอรมนีใน พ.ศ. ๒๔๖๘

ณ ประเทศเยอรมนีนี้ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหา
อานันทมหิดลได้เสด็จพระราชสมภพ ต่อมา ในเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๙
สมเด็จพระบรมราชชนกเสด็จกลับประเทศไทยเพียงพระองค์เดียวเพื่อร่วมใน
พระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า
เจ้าอยู่หัวระหว่างนี้สมเด็จพระบรมราชชนนีได้ประทับที่สถานทูตไทยในกรุงปารีส
นานประมาณ ๓ เดือน จากนั้นได้เสด็จไปประทับที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

สมบัติห้องสมุดรัฐสภา

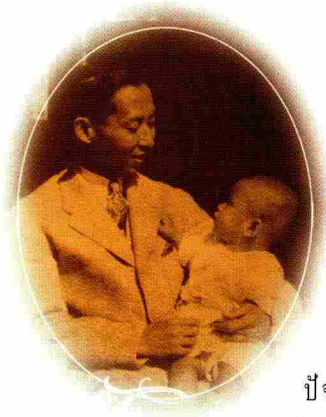
A Lifetime of Travel

It could well be said that HRH Princess Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra was born to a life of constant journeying. During the first six years of her life, she was constantly on the move, travelling with her parents to different countries. Born in England, Her Royal Highness was brought to Thailand at the age of six months when “the Prince Father” took his family back to Thailand toward the end of 1923. The family remained in the country for almost two years, taking up residence at Sra Pathum Palace. The Prince Father wished to continue his study in medicine and to regain his delicate health after devoting himself tirelessly to his work for his home country, so he took his family to Heidelberg, Germany in 1925. It was here that the future King Ananda Mahidol was born. In December 1926 the Prince Father returned to Thailand alone to attend the royal cremation of King Vajiravudh, Rama VI. During his absence, the Princess Mother resided for three months at the Royal Thai Embassy in Paris with her two children before moving to Switzerland.

When the Prince of Songkhla entered medical school at Harvard University in the United States toward the end of 1926, the whole Mahidol family relocated with him to the United States. King Bhumibol Adulyadej was born at Mt. Auburn Hospital, in Cambridge, Massachusetts on December 5th, 1927. After completing his studies, the Prince Father returned with his family to Thailand where he was subsequently taken ill and passed away on September 24th, 1929.

เมื่อสมเด็จพระบรมราชชนกเสด็จไปทรง
ศึกษาวิชาแพทย์ที่มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ประเทศ
สหรัฐอเมริกาในปลาย พ.ศ. ๒๔๖๙ ครอบครัว
ราชสกุลมหิดลจึงได้เดินทางจากสวีตเซอร์แลนด์
ไปประทับ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา

วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๐ พระโอรส
องค์ที่ ๒ คือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาล
ปัจจุบัน เสด็จพระราชสมภพ ณ โรงพยาบาลเมานท์ออเบอร์น
ในเมืองเคมบริดจ์ รัฐแมสซาชูเซตส์ เมื่อสมเด็จพระบรมราชชนก
ทรงสำเร็จการศึกษาแล้ว ได้เสด็จกลับประเทศไทย ทรงนำครอบครัวกลับมา
ประทับยังประเทศไทยด้วย จากนั้นทรงพระประชวรและเสด็จสวรรคตเมื่อวันที่ ๒๔
กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๒

หลังจากสมเด็จพระบรมราชชนกเสด็จสวรรคต ครอบครัว
ราชสกุลมหิดลยังคงประทับอยู่ ณ วังสระปทุม จนถึงเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๔๗๖
สมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้าได้โปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระบรมราชชนนี
ทรงพาพระโอรสและพระธิดาเสด็จไปต่างประเทศ เนื่องจากทรงห่วงใย
สถานการณ์บ้านเมืองในขณะนั้น และเป็นโอกาสที่จะได้ศึกษาต่อและรักษา
สุขภาพอนามัยของพระนัดดาซึ่งไม่สู้แข็งแรงนัก สมเด็จพระบรมราชชนนีจึง
ทรงพาพระโอรสธิดาไปประทับยังประเทศสวีตเซอร์แลนด์ ที่ประทับเป็น
แพลตอยู่ที่ดินทิสไซด์ เมืองโลซานน์ สมเด็จพระบรมราชชนนีและเจ้านาย
เล็ก ๆ ทั้ง ๓ พระองค์ ประทับตามลำพัง เป็นครอบครัวเล็ก ๆ ห่างไกลจาก
มาตุภูมิและพระประยูรญาติ ท่ามกลางความแตกต่างทั้งภาษาและขนบธรรมเนียม
ประเพณี การประทับ ณ เมืองโลซานน์เป็นช่วงเวลายาวนานกว่าทุกคราวที่ผ่านมา

After the death of the Prince Father, the Mahidol family remained in Sra Pathum Palace until April of 1933 when Her Majesty Queen Sri Savarindira the Queen Grandmother, urged her daughter-in-law to take the three royal children overseas because of the unstable political situation in Thailand at the time. This move afforded the opportunity for an overseas education and better environment for the frail health of the children. In Switzerland, the Mahidol family took up residence in a flat on Tissot Avenue in Lausanne. Living on their own in a foreign city among people of a different culture, language and customs, far away from their beloved relatives and country, the Mahidol family established themselves in Switzerland where they remained longer than in any other country.

After the abdication of King Prajadhipok, Rama VII, in 1934 and the acceptance of Prince Ananda Mahidol to reign as the eighth monarch of Thailand, the Mahidol family had to find a new residence more fitting for their elevated status. The Princess Mother decided on a more spacious house, which was later to become known as the Villa Vadhana, in the small town of Pully near Lausanne.

It might have been expected that the family's frequent relocations during her early years would have had an adverse effect on HRH Princess Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra's education. However, such was not the case as it was evident that the young Princess was a talented and hardworking student who took a keen interest in various disciplines and was well versed in many languages. These scholastic interests have remained with Her Royal Highness to this day and proved to be most beneficial to her diverse endeavours at a later date.

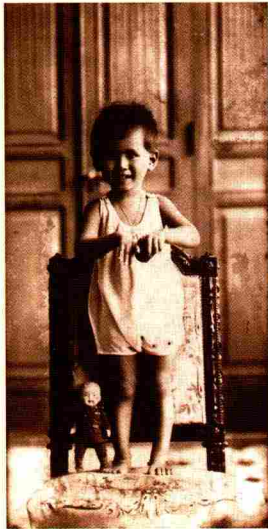
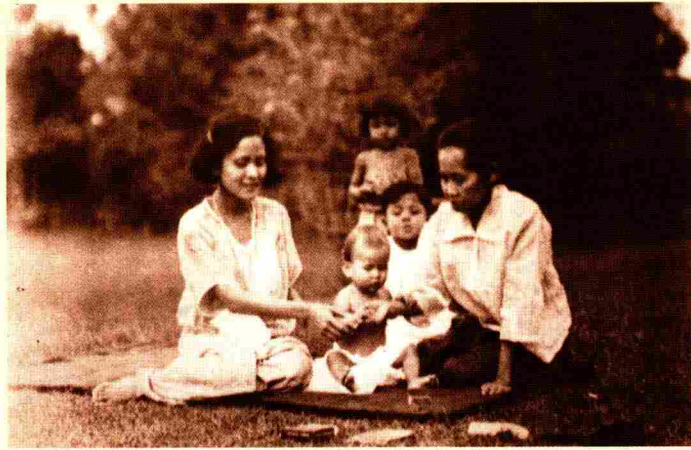

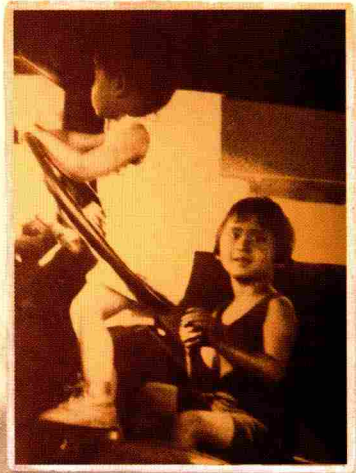

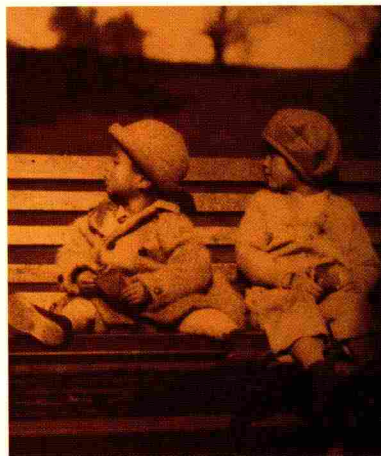
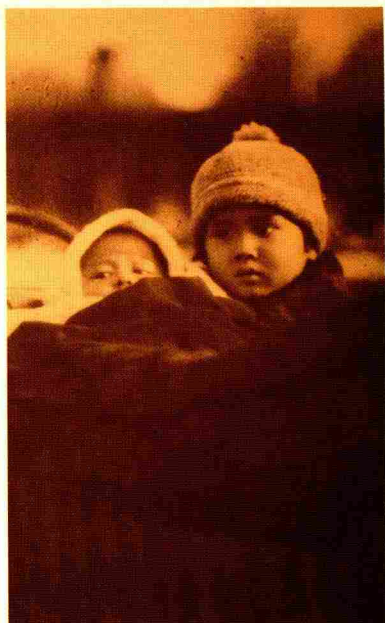
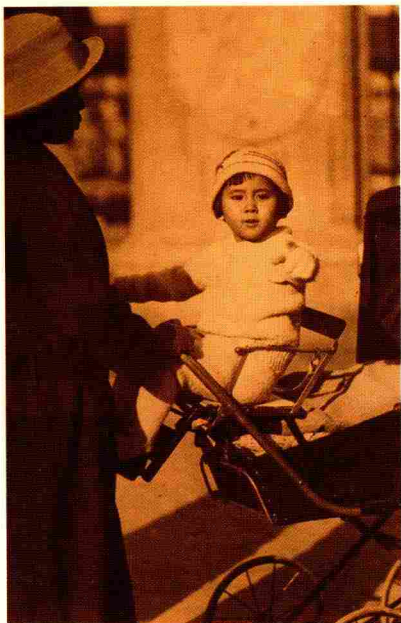
ต่อมา เมื่อพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรง
สละราชสมบัติใน พ.ศ. ๒๔๗๗ รัฐบาลได้กราบบังคมทูลพระกรุณาอัญเชิญ
พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอานันทมหิดลขึ้นครองราชย์ ครบครันราชสกุล
มหิดลจึงต้องย้ายที่ประทับเพื่อให้เหมาะสมกับพระเกียรติยศพระมหากษัตริย์ไทย
สมเด็จพระบรมราชชนนีได้ทรงย้ายไปประทับที่พระตำหนักวิลลาวัฒนา เมือง
พวยยี ใกล้กับเมืองโลซานน์

กล่าวได้ว่า เมื่อยังทรงพระเยาว์ สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวง
นราธิวาสราชนครินทร์ต้องทรงเดินทางย้ายที่ประทับบ่อยครั้ง ซึ่งน่าจะส่งผลต่อ
การศึกษาของพระองค์ไม่มากนักน้อย แต่เป็นที่ประจักษ์ในเวลาต่อมาว่า อุปสรรค
เหล่านั้นไม่ได้มีผลกระทบต่อการศึกษาของพระองค์แต่อย่างใด ด้วยทรงมี
พระวิริยะอุตสาหะศึกษาภาษาต่างประเทศหลายภาษา ตลอดจนทรงศึกษาวิชาการ
แขนงต่าง ๆ ด้วยความสนพระหฤทัย

ใฝ่พระหฤทัยในการศึกษา

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงเข้าเรียนชั้นอนุบาลที่โรงเรียนพาร์ค เมืองบอสตัน รัฐแมสซาชูเซตต์ ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อทรงมีพระชนมายุประมาณ ๓ ชั้นษากว่า ๆ ซึ่งเป็นช่วงที่สมเด็จพระบรมราชชนกทรงศึกษาวิชาแพทยศาสตร์ ณ มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด การเข้าโรงเรียนเป็นการลดพระราชภาระของสมเด็จพระบรมราชชนนี เนื่องจากต้องดูแลพระอนุชาอีกสองพระองค์ที่ยังทรงพระเยาว์

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์พระราชทานสัมภาษณ์เกี่ยวกับการเรียนที่โรงเรียนพาร์คในนิตยสาร พลอยแถมเพชร ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๗๙ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ ว่า “...ฉันก็ไปโรงเรียน แต่พูดอังกฤษไม่เป็น ฉันก็ไม่พูดอะไรเลย ครูเกือบจะนึกว่าเด็กคนนี้เป็นใบ้...แต่พอถึงหน้าหนาวสโนว์คก ฉันคั่นคั่น เลยพูดภาษาอังกฤษออกมาได้เลย เลยพูดได้ต่อไป เพราะไม่เคยเห็น เห็นแล้วน่าคั่นคั่นมาก ๆ...”

เมื่อสมเด็จพระบรมราชชนกทรงสำเร็จการศึกษาและเสด็จกลับประเทศไทย สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงเข้าศึกษาระดับประถมศึกษา ณ โรงเรียนแห่งที่สอง คือ โรงเรียนราชินี ทรงศึกษาอยู่จนถึง พ.ศ. ๒๔๗๖ โดยทรงสอบได้ที่ ๓ ในหมวดภาษาไทย และที่ ๑ ในหมวดภาษาอังกฤษ รวมคะแนนแล้วทรงเป็นที่ ๒ ของชั้น สำหรับภาษาอังกฤษนั้น ทรงเล่าว่า “...ตอนบ่ายก็มีครูภาษาอังกฤษมาสอน แล้วก็มีต่อ ๆ มาอีกตั้ง ๔-๕ คน เพราะแม่ไม่ยอมให้ลืม แม่จะให้ลูกพูดภาษาอังกฤษต่อไปเรื่อย ๆ จนโต...”

Always First in Her Class

HRH Princess Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra began her schooling at the age of a little over three years old at the kindergarten of Park School in Boston, Massachusetts, while her father was a medical student at Harvard University. Her nursery education helped to relieve the Princess Mother of some of her child-care burdens because she also had to tend to her two younger children as well.

Her Royal Highness gives the following account of her reminiscences of her schooling at Park School in the interview in “**Ploy Kam Petch**”: *“When I first started school I was unable to converse in English so I kept quiet all the time. The teacher was almost led to believe that I was mute but when winter came and it began to snow, I was so thrilled with the sight of snow that I started exclaiming in English and continued to speak English from then on....”*

When the Prince Father had completed his education and returned to Thailand, Her Royal Highness was enrolled at the elementary level at her second school, Rajini where she remained until 1933. That year she came first and third in English and Thai while her overall performance placed her second in her class. Her Royal Highness reminisces about her private English lesson as follows: *“I had an English tutor coming to teach me in the afternoon. There was a series of four to five English teachers. Mother did not want me to forget the language; she intended all of us to have English lessons and speak English until we grew up....”*

Photographs of First School

my kindergarten. At first she did not understand what we said and did, but she was very quick to learn, and although her conversation was limited to "Yes," "no,"

"good-morning" and "good-bye" for many weeks, she understood what we said and played silently with the children. Then, one day soon after our first snow storm, she played excitedly with the others in the snow, and forgot that she was not a little American girl, joined in to the

17 Winchit Street
Exeter, N.H.

June 27, 1928.

My dear Mrs. Songkla.

Mrs. Harris has written that you are sailing soon. I do hope this will reach you before then as I have a little picture that I took of the Kindergarten at the Park School, and as it was Kalyani's first school I think perhaps you will like to add it to her baby book.

I shall always remember with great joy the time when "Bea", as the children knew her, came to

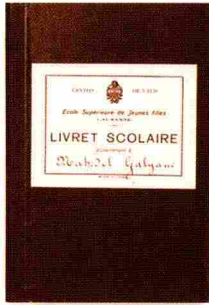
conversation with long sentences of English.

I hope that Kalyani's memories of America will be so pleasant that she will come back again. If she comes to an American college, perhaps her return will remind her of that first little school. I hope so.

Best wishes to you both.

From Kalyani's first teacher.

Emily R. Dow

เมื่อเสด็จกลับไปประทับที่เมืองโลซานน์ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์อีกครั้ง ทรงเข้าศึกษาในโรงเรียน ประถมศึกษาชื่อว่า เมียร์มองต์ (Ecole Miremont) ซึ่ง ได้ทรงเริ่มต้นเรียนภาษาฝรั่งเศสและทรงเรียนร่วมกับ นักเรียนชาวสวิสจนจบชั้นประถมศึกษา

ใน พ.ศ. ๒๔๗๘ สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวง นราธิวาสราชนครินทร์ทรงเข้าศึกษาต่อระดับชั้นมัธยมศึกษา ที่โรงเรียนสตรีชื่อ Ecole Supérieure de Jeunes Filles de la Ville de Lausanne ที่โรงเรียนนี้ทรงศึกษาภาษาเยอรมันและภาษาละตินด้วย อีกสามปี ต่อมา ทรงย้ายไปศึกษาต่อที่โรงเรียนประจำในเมืองเจนีวา (International School of Geneva) ทรงเล่าถึงบรรยากาศในโรงเรียนนานาชาติเจนีวาว่า “...ฉันไม่ชอบเท่าไรเพราะอยู่เป็นนักเรียนประจำ ตอนอยู่โลซานน์ไม่ได้อยู่ ประจำนี้ กลับบ้านได้ ก็ไม่สนุกเท่าไร ควรจะสนุกแต่ไม่สนุก...”

แม้กระนั้นก็ทรงสอบผ่านชั้นสูงสุดของระดับมัธยมศึกษา ได้ดีเยี่ยมเป็นที่ ๑ ของโรงเรียน และเป็นที่ ๓ ของประเทศสวิตเซอร์แลนด์ จากนั้นทรงเข้าศึกษาต่อสาขาวิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยโลซานน์ ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาใน พ.ศ. ๒๔๘๕ ทรงให้เหตุผลถึง การเลือกเรียนวิทยาศาสตร์ว่า

Ecole Supérieure de Jeunes Filles, 7 ^{ème} classe		Ecole Supérieure de Jeunes Filles, 7 ^{ème} classe A1	
Notes de l'élève		Notes de l'élève	
Moyenne		Moyenne	
Arithmétique	10	Arithmétique	10
Algèbre	10	Algèbre	10
Geométrie	10	Geométrie	10
Physique	10	Physique	10
Chimie	10	Chimie	10
Langue Française	10	Langue Française	10
Langue Allemande	10	Langue Allemande	10
Langue Latine	10	Langue Latine	10
Langue Grecque	10	Langue Grecque	10
Mathématiques	10	Mathématiques	10
Sciences	10	Sciences	10
Lettres	10	Lettrés	10
Art	10	Art	10
Musique	10	Musique	10
Éducation Physique	10	Éducation Physique	10
Éducation Civique	10	Éducation Civique	10
Éducation Religieuse	10	Éducation Religieuse	10
Éducation Sociale	10	Éducation Sociale	10
Éducation Professionnelle	10	Éducation Professionnelle	10
Éducation Artistique	10	Éducation Artistique	10
Éducation Sportive	10	Éducation Sportive	10
Éducation Militaire	10	Éducation Militaire	10
Éducation Historique	10	Éducation Historique	10
Éducation Géographique	10	Éducation Géographique	10
Éducation Économique	10	Éducation Économique	10
Éducation Juridique	10	Éducation Juridique	10
Éducation Médicale	10	Éducation Médicale	10
Éducation Agricole	10	Éducation Agricole	10
Éducation Industrielle	10	Éducation Industrielle	10
Éducation Commerciale	10	Éducation Commerciale	10
Éducation Administrative	10	Éducation Administrative	10
Éducation Scientifique	10	Éducation Scientifique	10
Éducation Littéraire	10	Éducation Littéraire	10
Éducation Philosophique	10	Éducation Philosophique	10
Éducation Historique	10	Éducation Historique	10
Éducation Géographique	10	Éducation Géographique	10
Éducation Économique	10	Éducation Économique	10
Éducation Juridique	10	Éducation Juridique	10
Éducation Médicale	10	Éducation Médicale	10
Éducation Agricole	10	Éducation Agricole	10
Éducation Industrielle	10	Éducation Industrielle	10
Éducation Commerciale	10	Éducation Commerciale	10
Éducation Administrative	10	Éducation Administrative	10
Éducation Scientifique	10	Éducation Scientifique	10
Éducation Littéraire	10	Éducation Littéraire	10
Éducation Philosophique	10	Éducation Philosophique	10

Ecole Supérieure de Jeunes Filles, 7 ^{ème} classe A-2		Ecole Supérieure de Jeunes Filles, 8 ^{ème} classe A2	
Notes de l'élève		Notes de l'élève	
Moyenne		Moyenne	
Arithmétique	10	Arithmétique	10
Algèbre	10	Algèbre	10
Geométrie	10	Geométrie	10
Physique	10	Physique	10
Chimie	10	Chimie	10
Langue Française	10	Langue Française	10
Langue Allemande	10	Langue Allemande	10
Langue Latine	10	Langue Latine	10
Langue Grecque	10	Langue Grecque	10
Mathématiques	10	Mathématiques	10
Sciences	10	Sciences	10
Lettrés	10	Lettrés	10
Art	10	Art	10
Musique	10	Musique	10
Éducation Physique	10	Éducation Physique	10
Éducation Civique	10	Éducation Civique	10
Éducation Religieuse	10	Éducation Religieuse	10
Éducation Sociale	10	Éducation Sociale	10
Éducation Professionnelle	10	Éducation Professionnelle	10
Éducation Artistique	10	Éducation Artistique	10
Éducation Sportive	10	Éducation Sportive	10
Éducation Militaire	10	Éducation Militaire	10
Éducation Historique	10	Éducation Historique	10
Éducation Géographique	10	Éducation Géographique	10
Éducation Économique	10	Éducation Économique	10
Éducation Juridique	10	Éducation Juridique	10
Éducation Médicale	10	Éducation Médicale	10
Éducation Agricole	10	Éducation Agricole	10
Éducation Industrielle	10	Éducation Industrielle	10
Éducation Commerciale	10	Éducation Commerciale	10
Éducation Administrative	10	Éducation Administrative	10
Éducation Scientifique	10	Éducation Scientifique	10
Éducation Littéraire	10	Éducation Littéraire	10
Éducation Philosophique	10	Éducation Philosophique	10

Upon her return to Lausanne, Switzerland, Her Royal Highness was sent to an elementary school, Ecole Miremont, where she first learned French and attended class with local Swiss students until she had completed her elementary education.

In 1935, Her Royal Highness began her secondary education at Ecole Supérieure de Jeunes Filles de la Ville de Lausanne, a girl's school, where she studied German and Latin. Three years later she continued her education at the International School of Geneva, which was a boarding school. She recalls her impression of this school in these words: "*I did not really like the place because I was not accustomed to staying away from home. I had always attended day school in Lausanne. Life at boarding school should have been fun but for me it was not...*"

Nevertheless, Her Royal Highness completed her secondary education with an excellent record; she came first in her school and third for the whole of Switzerland. She then went on to study Chemistry at Lausanne University in 1942. Her Royal Highness gives the following reasons for her decision to take a science major:

“...คิดว่าตัวเองควรจะดีกว่าทางศิลป์ แต่พอตัวเองไปสอบทางวิทยาศาสตร์ได้คะแนนเต็มหมดเวลาสอบ...ภาษาละตินที่ฉันคิดว่าฉันเก่งละติน กลับทำคะแนนไม่ได้คือได้พอดีๆ ภาษาอังกฤษซึ่งฉันบอกฉันเก่งนี่คือรู้ภาษาอังกฤษแต่ไม่ได้คะแนนเต็ม เลยโมโหว่าทำไมไม่ได้เต็ม ...สรุปแล้วทางวิทยาศาสตร์ดี เลยเรียนทางนี้ ...แต่พอไปเรียนแล้วก็รู้ว่าเราไม่เก่งอะไรหรอกเคมี...”

แต่ก็ทรงศึกษาจนจบ ทรงได้รับปริญญาตรีสาขาวิชาเคมี และ Diplôme de Chimiste Analyste เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๑ ระหว่างที่ทรงศึกษาที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้ ทรงศึกษาหลักสูตรสังคมศาสตร์-ครุศาสตร์ Diplôme de Sciences Sociales Pédagogiques ประกอบด้วยวิชาในสาขาวิชาการศึกษาวรรณคดี ปรัชญา และจิตวิทยา ไปพร้อม ๆ กัน แม้เมื่อทรงสำเร็จการศึกษาปริญญาตรีแล้ว ก็ยังทรงศึกษาวิชาวรรณคดีและปรัชญาต่อ “...โดยไม่สอบอะไรเลย เรียนแบบเข้าไปฟังเท่านั้น...”

กล่าวได้ว่า สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงเป็นผู้ที่ใฝ่พระหฤทัยในการศึกษา ไม่ว่าจะประทับอยู่ที่ใด ส่งผลให้ทรงได้รับผลการศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยมตลอดมา นอกจากนั้นแล้วยังทรงสนพระหฤทัยศึกษาศาสตร์แขนงต่าง ๆ ทำให้ทรงเป็นผู้ที่รอบรู้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการทรงงาน และทรงบำเพ็ญพระกรณียกิจนานัปการในกาลต่อมา

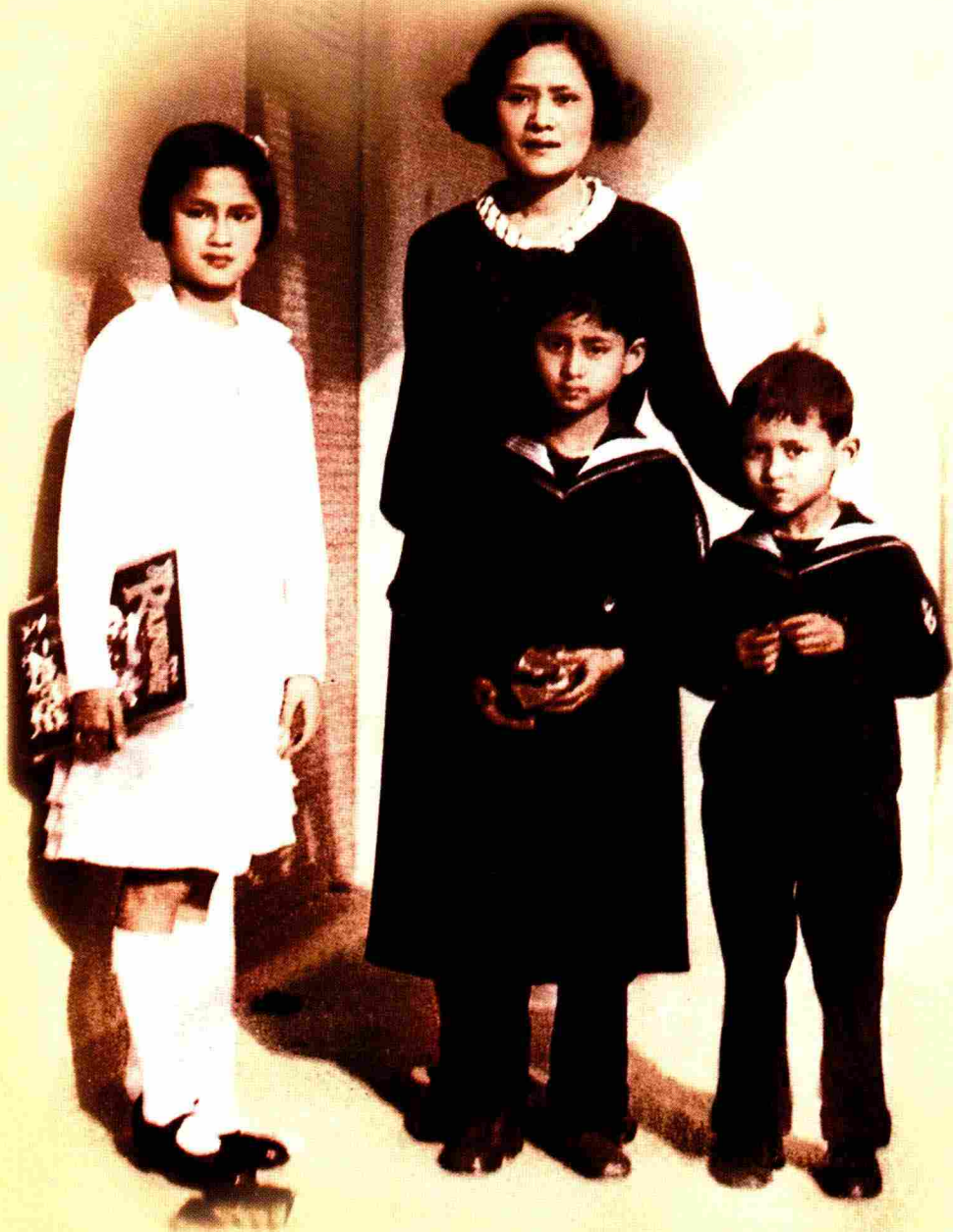

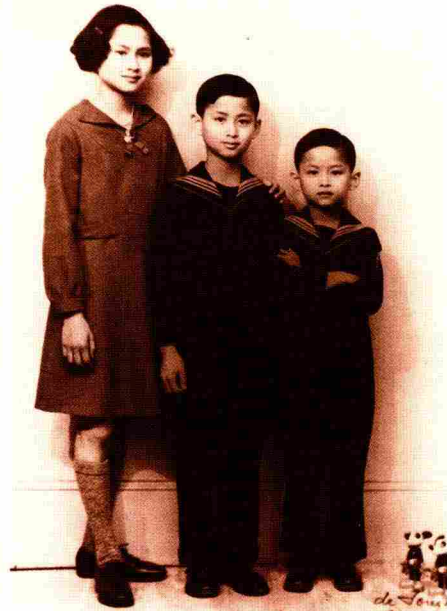
“I myself thought I would do better as an Arts major but I kept achieving perfect scores in science subjects while my Latin grades were not outstanding even though I thought I excelled in Latin; the scores were roughly the same as I got for English. I was rather angry with myself that in spite of my good English, I had never been able to achieve a perfect score for it...This was how I became a Science student, simply because my Science scores were better...After a while though I came to realize that Chemistry was not my forte...”

Her Royal Highness graduated with a bachelor’s degree in Chemistry and a Diplôme de Chimiste Analyste in 1948. While attending this university, she also enrolled in a combined social science and education programme, Diplôme de Sciences Sociales Pédagogiques, which included different subjects in education, literature, philosophy and psychology. Even after her graduation, Her Royal Highness continued to take courses in Literature and Philosophy, *“...without sitting for an exam, just auditing the courses...”*

It is a well-known fact that HRH Princess Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra has always been a keen scholar who takes a great interest in educating herself wherever she can and in whatever subject that interests her. It is not surprising that she excelled in all her studies. Her interest in varied disciplines has enabled her to become an all-round expert in different fields which has proved to be most beneficial in her numerous royal duties and endeavours.

กัลยาณีแห่งราชสกุลมหิดล

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงเป็นกุลสตรีไทยที่เพียบพร้อมด้วยพระจริยวัตรอันงดงาม มีพระอัธยาศัยเอื้อเฟื้อแผ่ตลอดจนทรงวางพระองค์ได้อย่างเหมาะสมตามกาลอันควร ทั้งนี้เป็นผลมาจากการที่ทรงได้รับการอบรมเป็นอย่างดีจากสมเด็จพระบรมราชชนนี ทรงมีแบบอย่างการปฏิบัติพระองค์ การวางพระองค์ที่เหมาะสมจากขัตติยราชนารีแห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ คือ สมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า ซึ่งทรงพระเมตตาพระนัดดาองค์แรกอย่างเปี่ยมล้น

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงเป็นพระธิดาพระองค์เดียวแห่งราชสกุลมหิดลและพระนัดดาพระองค์แรกของสมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า เมื่อครั้งที่ประทับอยู่ในวังสระปทุม ถึงแม้ว่าพระองค์จะไม่ได้ทรงอภิบาลโดยตรง แต่ความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่าง “ย่ากับหลาน” มีสายใยแห่งความผูกพันอันลึกซึ้ง ดังที่สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงเล่าไว้ว่า “ท่านทรงรักมาก เพราะเป็นหลาน ๓ คนที่ท่านมีอยู่...” นอกจากนี้ หน้าที่ประการหนึ่งของสมาชิกหุ่นแก้วของครอบครัวราชสกุลมหิดล คือ การเข้าเฝ้าฯ สมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้าเป็นประจำทุกวัน ดังที่ทรงเล่าถึงกิจวัตรนี้ว่า

*Princess of
the Mahidol Family*

HRH Princess Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra is a model Thai lady of perfect manners who has always conducted herself with decorum, propriety and compassion for others. While the Princess Mother was responsible for her impeccable upbringing and education, it was her paternal grandmother, Her Majesty Queen Sri Savarindira, the Queen Grandmother, who showered her first grandchild with much affection and kindness and had provided an exemplary role model of proper royal conduct befitting a female member of the Royal House of Chakri.

As the only girl in the Mahidol Family and the first grandchild of Her Majesty Queen Sri Savarindira, the Queen Grandmother, Her Royal Highness formed a close bond with her grandmother from the time of her stay at Sra Pathum Palace when she was young. Although the Queen Grandmother was not directly involved in the care of the young Princess at the time, the bond of “affinity” was very strong and deepened with time. Her Royal Highness recalls: “*She was extremely fond of the three of us because we were the only grandchildren she had.*” During their stay at Sra Pathum Palace, one of the routines that the young members of the Mahidol Family observed was to pay their grandmother daily visits. HRH Princess Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra writes,

“สมเด็จพระพันวัสสาฯ ประทับอยู่ที่วังสระปทุม ทรงอยู่
อีกตำหนักหนึ่งเรียกว่าตำหนักใหญ่ เราอยู่ที่เรียกว่าตำหนักใหม่ ก็อยู่ไกล
พอสมควร เดินเร็ว ๆ หน่อยก็ ๕ นาที ช้าหน่อยก็ ๑๐ นาที แล้วแต่ใครเดิน
เด็กเดินก็อาจจะช้าโหมงหนึ่งไกลไปนั่นไปนี่...ตอนที่ฉันไปโรงเรียนแม่ก็จะพาน้อง
๒ พระองค์ไปเฝ้าสมเด็จพระพันวัสสาฯ โดยมากก็ไปเฝ้าตอนเสวย เพราะ
ท่านตื่นบรรทมสาย แล้วเสวยเที่ยง ก็ไปเฝ้าตอนนั้น แล้วอีกครั้งคือตอนเย็น
น้องไปหรือเปล่าไม่ทราบ...แต่ฉันน่าจะกลับมาจากโรงเรียนจะไปเฝ้า...ก็ไปอยู่
จนเกือบจะมีค้อยกลับ...บางทีมีแผนกอุ้มองค์เล็กไป หรือว่าใส่รองเท้าไป...”

กิจวัตรดังกล่าวเป็นโอกาสที่ได้ทรงใกล้ชิดพระบรมวงศานุวงศ์ชั้นผู้ใหญ่ เป็นช่วงเวลาแห่งการเรียนรู้กิริยามารยาทแบบชาววัง จากพระอัยยิกา ตลอดจนแนวทางปฏิบัติพระองค์ จากที่ได้ทรงพบเห็น ขนบธรรมเนียมประเพณีไทยที่งดงาม ทรงซึมซับสิ่งเหล่านี้ทีละเล็กทีละน้อย อันเป็นการบ่มเพาะพระคุณลักษณะของชาติดิยักยาณี ดังที่ทรงเล่าว่า “...แม่ต้องนอบน้อม ต้องหมอบกราบ ต้องไม่แสดงอะไรเลย...”

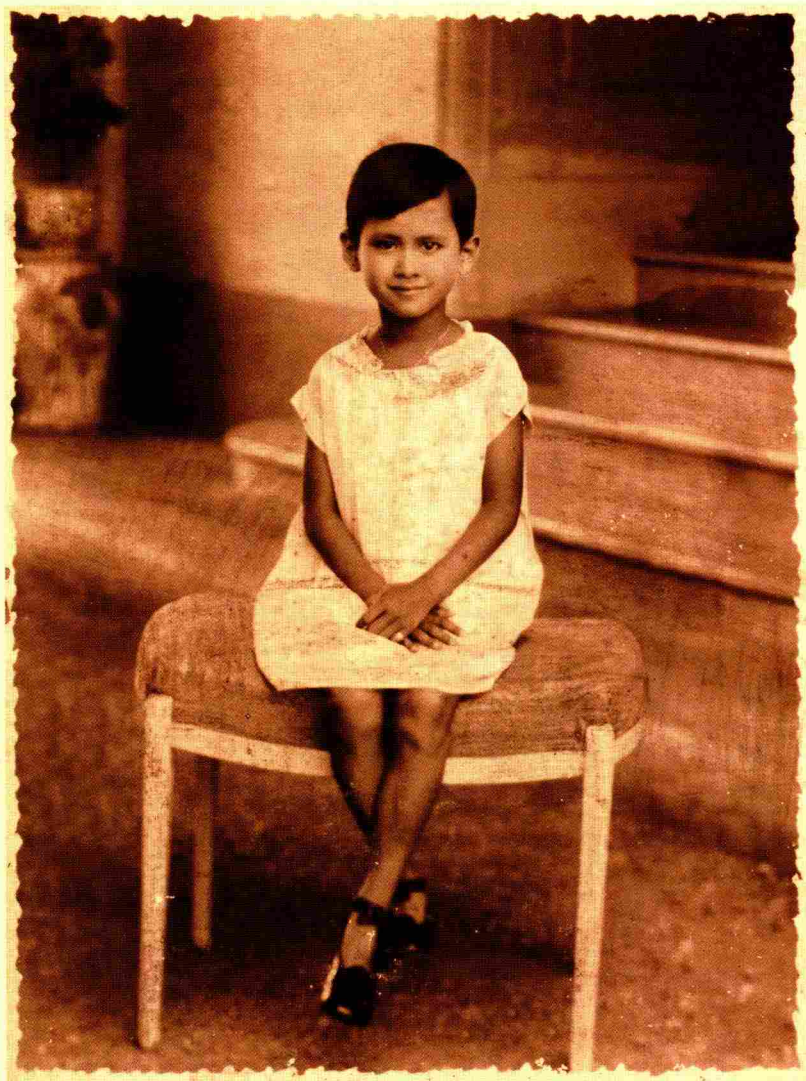
ไม่เพียงแต่ทรงเป็นแบบอย่างในด้านการวางพระองค์ ให้เหมาะสมในฐานะพระบรมวงศ์ชั้นผู้ใหญ่เท่านั้น สมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้ายังทรงอบรมให้รู้จักประมาณตน รู้จักความพอเพียง ประยুক্তสร้างสรรค์สิ่งของที่มีและนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ไม่โปรดให้ซื้อของฟุ่มเฟือยราคาแพง และยังทรงปลูกฝังให้ทรงเป็นกุลสตรีไทยที่เพียบพร้อม โดยเฉพาะการบ้านการเรือนและการเย็บปักถักร้อย ดังจะเห็นได้จากผ้าปักฝีพระหัตถ์สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ที่ทรงส่งมาถวาย สมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า พร้อมการ์ดลายพระหัตถ์เขียนว่า “กุลเกล้าถวายสมเด็จพระย่า ด้วยความรัก ผ้านี้ทำเอง กัลยาณิวัฒนา”

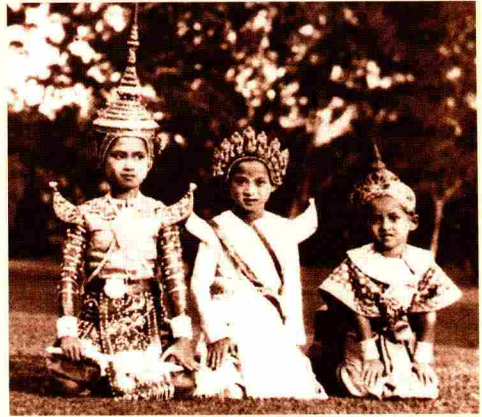

“At Sra Pathum Palace, the Queen Grandmother lived in a building known as Tamnak Yai (the Grand royal residence) while we stayed at Tamnak Mai (the New royal residence) which was quite a distance away. Reaching her residence would take about 5 minutes of quick walking, 10 at a slower rate, depending on who was doing the walking. It could easily take an hour for a child who would keep stopping at various interesting points along the way...While I was away at school, Mother would take my two younger brothers to see the Queen Grandmother. They usually went at lunchtime because my grandmother would not rise until quite late in the morning and then would have lunch. Another visit would take place in late afternoon. I could not remember whether my brothers went along for the second time or not but I went after I came back from school...I usually stayed with her until it was almost dark before returning to my quarters...Sometimes Nan carried Phra Ong Lek or pushed him there in his baby carriage...”

Such routines provided Her Royal Highness with a valuable opportunity to become acquainted with many senior members of the royal family. It was also a time when the young Princess was able to observe her grandmother and be trained in the proper manners and conduct befitting a lady of the Royal Court as well as to learn about traditional Thai practices and customs. These examples were gradually absorbed by her and became ingrained in the young Princess, moulding her into an excellent lady of high birth. Her Royal Highness remembers that, *“Mother always prostrated herself and impressed upon us the importance of showing the utmost humility and respect, remaining reserved and never showing her emotions.”*

นอกจากนี้ สมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้าทรงมีพระราชธิดา คือ สมเด็จพระราชปิตุจฉา เจ้าฟ้าวไลยอลงกรณ์ กรมหลวงเพชรบุรีราชสิรินธร และทรงอภิบาลพระราชโอรสและพระราชธิดาในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวที่กำพร้าพระมารดาถึง ๔ พระองค์ ประจุพระราชโอรสธิดาของพระองค์เอง คือ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าเยาวภาพงษ์สนิท พลเอก สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาชัยนาทนเรนทร (พระองค์เจ้ารังสิตประยูรศักดิ์) พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าประภาพรธรรณีพิไล และพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวาปีบุษบากรด้วยเหตุนี้ สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์จึงทรงอยู่ท่ามกลางพระประยูรญาติ คือ สมเด็จพระป้าและสมเด็จพระลุง ผู้ทรงพร้อมที่จะมอบความรัก ความเอื้ออาทร ตลอดจนการอบรมแต่พระนัดดาพระองค์น้อย

แต่เหนืออื่นใด สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ย่อมทรงได้รับการปลูกฝังพระอุปนิสัย การดำรงพระชนมชีพ และวิถีคิดจากสมเด็จพระบรมราชชนนี เนื่องจากสมเด็จพระบรมราชชนกเสด็จสวรรคต สมเด็จพระบรมราชชนนีจึงทรงอภิบาลพระราชธิดาทั้ง ๓ พระองค์ โดยลำพัง ทั้งด้านการเรียน การออกสังคม อาหาร ความสะอาด การแต่งพระองค์ที่สะอาด สุภาพเรียบร้อย งดงาม ถูกกาลเทศะ ทรงดูแลด้านสุขภาพอนามัย การเสวย การบรรทม การเล่น ต้องเป็นเวลา หากไม่ทรงปฏิบัติตามจะถูกทำโทษหรือถูกตีตามที่มีข้อตกลงกัน เช่น โทษเช่นนี้ควรถูกตีกี่ครั้ง บางครั้งโทษรุนแรงก็ใช้ไม้มะยมตี แต่เมื่อเจริญพระชันษาแล้วก็จะใช้เหตุผลอธิบายการควรไม่ควร ดีไม่ดีมากกว่า ด้วยเหตุนี้ สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์จึงทรงเป็นผู้ที่มีระเบียบวินัย เรียบร้อยสมดังกุลสตรีไทยที่เพียบพร้อมทุกประการ

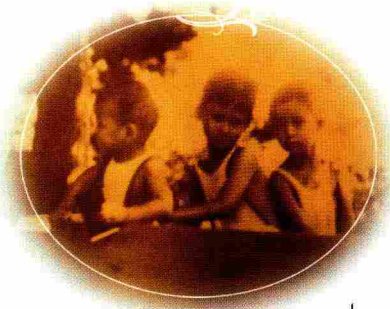

Not only did she act as a role model of the perfect propriety and royal conduct of a senior member of the royal family, Her Majesty Queen Sri Savarindira the Queen Grandmother, also trained her granddaughter to be unassuming and to practise self-restraint and economy, to learn how to be self-sufficient and to make the most of what she had. The Queen Grandmother disliked all forms of ostentation and ingrained in the young Princess the ideal of the perfect Thai lady who is skilful in, among other things, housework, sewing and embroidery. The success of this training was apparent in the embroidered handiwork that Her Royal Highness sent to her grandmother together with a card in her own handwriting that said, “*For Grandmother with love. I made this myself. Galyani Vadhana.*”

Since Her Majesty Queen Sri Savarindira the Queen Grandmother, had another daughter, HRH Princess (Somdetch Phra Raja Pituchha Chao Fa) Valaya Alongkorn, Krom Luang Bejraburi Rajasirindhorn, and had raised, as her own, four other children of King Chulalongkorn whose mothers were deceased, Her Royal Highness grew up in a close circle of many royal aunts and uncles who gave her much affection, kindness and guidance. The orphaned royal children who were raised by the Queen Grandmother were: HRH Princess Yaovabhabongse Sanidh; HRH General Prince Rangsit Prayurasakdi, Prince of Jainad (Krom Phraya Jainad Narendra); HRH Princess Prabha Barnbilaya; and HRH Princess Varpi Busbakara.

ในพระนิพนธ์ “เจ้านายเล็ก ๆ - ยุวกษัตริย์” สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงเล่าถึงพระราชปณิธานในการเลี้ยงดูพระโอรสธิดาของสมเด็จพระบรมราชชนนีฯ ว่า ทรงมีจุดมุ่งหมายให้เป็นคนดีเพื่อประโยชน์ของพระองค์เอง พระประยูรญาติ และประเทศชาติบ้านเมือง ดังลายพระหัตถ์ที่มีไปถวายสมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้าครั้งที่เสด็จประทับที่เมืองโลซานน์ความว่า

“...ลูกของหม่อมฉัน หม่อมฉันรักอย่างดวงใจ และหม่อมฉันมีความตั้งใจอยู่เสมอที่จะนำให้ลูกไปในทางที่ถูกที่ดี สำหรับจะได้เป็นประโยชน์แก่ตัวเอง ญาติ และบ้านเมือง ตัวของหม่อมฉันเองทำประโยชน์อะไรให้บ้านเมืองไม่ได้มาก แต่ถ้าได้ช่วยลูก ๆ ให้ได้รับการอบรมและเล่าเรียนในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่บ้านเมืองได้แล้ว หม่อมฉันก็จะรู้สึกภูมิใจเหมือนกัน...”

ถึงแม้ว่าสมเด็จพระบรมราชชนนีจะทรงดูแลพระโอรสธิดาให้อยู่ในระเบียบวินัย แต่ก็ทรงเห็นชอบให้เป็นไปตามพัฒนาการตามวัยของเด็ก ทรงให้เล่นกับพื้กับน้องด้วยกันมากกว่าคนอื่น ซึ่งต่างก็มีความพอพระหฤทัยในการเล่นร่วมกันด้วย แม้กระทั่งการแต่งพระองค์ยามเล่นก็เป็นทำนองเดียวกัน กล่าวคือ ทรงสวมเสื้อกางเกงเอี๊ยม ด้วยเหตุนี้ จึงไม่เป็นที่สงสัยเลยว่า ความสามัคคี รักใคร่กลมเกลียวของพี่น้องในราชสกุลมหิดลนั้น มีที่มาอย่างไร

ในส่วนการเล่นนั้น เมื่อคราวเสด็จกลับไปประทับ ณ วังสระปทุมครั้งหลัง สมเด็จพระบรมราชชนนีทรงให้สร้างศาลาโล่ง ๆ สำหรับ

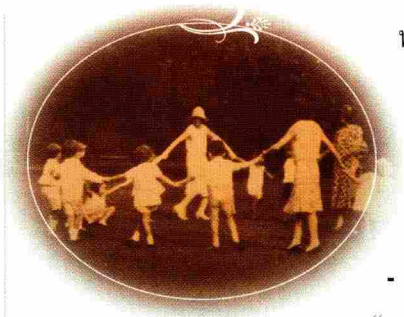

Above all HRH Princess Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra had imprinted upon her the virtues shown by the Princess Mother, who was the most influential person in her upbringing, in terms of character, lifestyle and way of thinking. After Prince Mahidol of Songkhla had passed away, the Princess Mother had to take care of the three royal children on her own. She was responsible for all aspects of their well-being: education, social skills, food, hygiene, dress, health, rest and recreation. The royal children were trained in these areas with relatively strict discipline, performing their responsibilities according to set schedules. Any child who breached the rules would receive a spanking or be punished in terms that had been previously explained and agreed upon, such as to the number of spanks for each misdeed. After the royal children had grown up, physical punishment was replaced by reason and explanation. It is not surprising that Her Royal Highness would eventually mature into a perfect Thai lady of excellent qualities.

In the book **“From Little Princes to Young Kings”**, Her Royal Highness writes about the Princess Mother’s intention of bringing up her children to be good people for their own sake and for the benefit of their family and relatives as well as the country. The Princess Mother expressed her intentions in this matter in a letter she wrote to Her Majesty Queen Sri Savarindira the Queen Grandmother.

“My children are my life; I love and cherish them dearly and intend to guide them on a correct and righteous path so that they can be

พระโอรสธิดาไว้หלבแดด ภายในศาลามีพื้นเป็นทราย มีอุปกรณ์การออกกำลังกายหลายอย่าง ทั้งชิงช้าสูงต่ำ ห่วงคู่ เชือก มีห้องเก็บของเล่น สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงพรรณนาไว้ในพระนิพนธ์ “เจ้านายเล็ก ๆ - ยุวกษัตริย์” ว่า

“...สมัยนั้นวังสระปทุมยังนับว่าอยู่ชานเมือง อากาศยังบริสุทธิ์ แม่จึงอยากให้ลูก ๆ ได้อยู่กลางแจ้งให้มากที่สุด ท่านจัดที่จัดทางสิ่งก่อสร้าง และอุปกรณ์ให้ทีละเล็กทีละน้อย สิ่งแรกที่สร้างขึ้นคือที่เล่นทราย ซึ่งเป็นแบบเดียวกันกับที่เห็นแบบในสวนสาธารณะในต่างประเทศ คือเป็นกรอบไม้สี่เหลี่ยมมีทรายอยู่ข้างใน...”

นอกจากนี้ยังทรงเล่นน้ำ เล่นชุดคลองชลประทาน เล่นปลูกป่า เล่นไฟ และเดินรอบกองไฟ สนุกสนานกันแบบเด็ก ๆ ทรงหัดพายเรือบดทรงว่าว ทรงเล่นปั้นดินน้ำมัน เป็นช่างไม้ หาดน้ำ เลี้ยงสัตว์ ทรงเล่นด้วยกันอย่างสนุกสนาน พระฉายาลักษณ์ที่บันทึกไว้แสดงให้เห็นว่าแต่ละพระองค์ล้วนมีแววพระเนตรทอประกายสว่างสดใสรื่นรมย์สะท้อนถึงความสุขสนุกสนาน สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงเล่าในพระนิพนธ์ “แม่เล่าให้ฟัง” ตอนหนึ่งว่า

“...แม่บอกว่าเมื่อเด็ก ๆ เคยชอบเล่นน้ำ เล่นไฟ แม่จึงจัดให้ลูก ๆ มีน้ำเล่นโดยก่อบ่อเล็กให้ และอนุญาตให้ก่อกองไฟเล่นด้วย สัปดาห์ละครั้งก็จัดงานปาร์ตี้เล็ก ๆ โดยเชิญเด็กทั้งไทยทั้งฝรั่งมาที่วัง และให้มีซิสซัทตัน ผู้มีความชำนาญในการจัดการละเล่นมาช่วยคุมอยู่ด้วย... เรามีสวีต

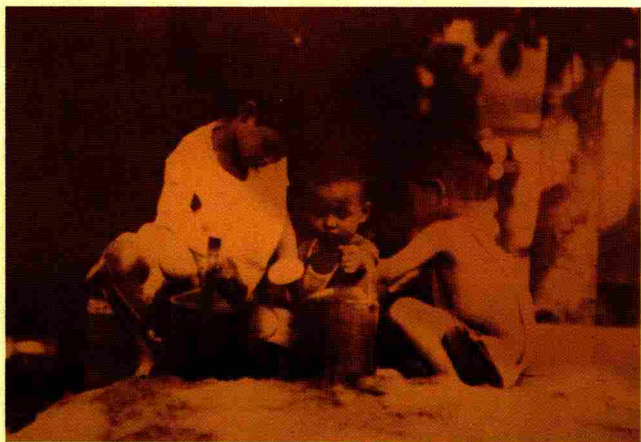
of benefit to themselves, their family and relatives, and the country. I myself may not be of much use to the country but if I can bring them up well and let them study in any field that may benefit the country, I will be most contented."

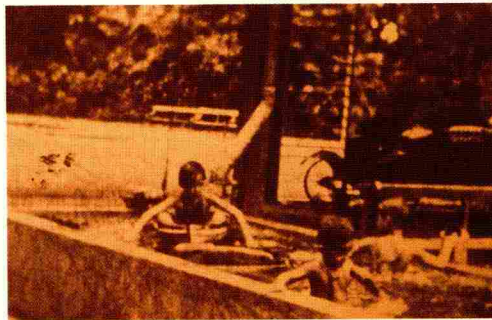
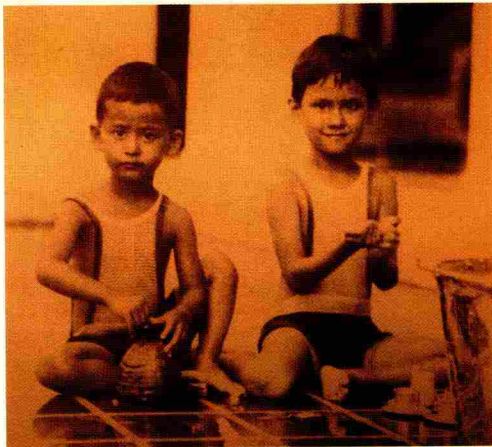
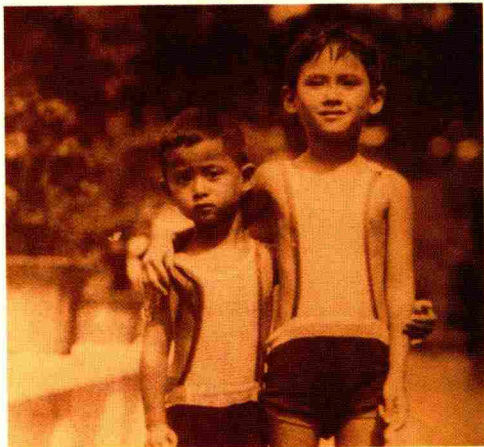
Although the Princess Mother applied some discipline in the upbringing of her children, she permitted them to develop according to their respective ages. The royal children were encouraged to play with one another rather than with other children and they found much enjoyment in playing together. They were even dressed in the same style of play clothes, usually, overalls. It is perfectly clear where the enduring bond of affection and unity among members of the Mahidol family comes from.

On the family's second stay at Sra Pathum Palace the Princess Mother had an open pavilion built to provide shade for the royal children. This pavilion had a floor of sand and contained various pieces of exercise equipment such as high and low swings, double pulling rings and ropes. There was a storage room to keep the children's playthings in as well. Her Royal Highness describes this pavilion in the book "**From Little Princes to Young Kings**",

"At that time Sra Pathum Palace was located in an outer suburb where the air was still fresh. Mother wanted us to play out of doors as often as we could. She selected the spot and had a pavilion built where she gradually accumulated play equipment. The first thing she had built was a sandpit in a similar style as those found in public parks overseas; it was a sandpit surrounded by a square wooden frame...."

อย่างสนุกสนาน แต่ก็มิระเบียบวินัย ระเบียบวินัยอย่างมีหลักมิใช่ระเบียบโบราณ...”

ไม่เพียงแต่การเล่นในวังเท่านั้น สมเด็จพระบรมราชชนนียังทรงอนุญาตหรือบางครั้งทรงนำเสด็จด้วยพระองค์เองไปเที่ยวยังสถานที่นอกวัง เช่น เที่ยวเขาดิน ไปขึ้นรถไฟ รถมราง เที่ยวงานฉลอง เช่น งานเปิดสะพานพระพุทธยอดฟ้า และวัดวาอารามต่างๆ สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงกล่าวไว้ในหนังสือ “เจ้านายเล็กๆ - ยุวกษัตริย์” ว่า

“...ที่วัดสระเกศนั้นได้ไปเวลาว่างของเพื่อดูละครลิงและซื้อดอกไม้ไฟ แม่ไม่ได้พาไปฟังเทศน์เพราะ ‘เด็กๆ’ (ตามที่เราเรียกตัวเองกัน) คงนั่งนิ่งๆ อยู่ไม่ไหว และคงไม่เข้าใจอะไรเลย แม่จะอธิบายพุทธประวัติในถ้อยคำง่ายๆ ที่เราสามารถจะเข้าใจได้ และก่อนนอนจะให้สวดมนต์สั้นๆ ในภาษาธรรมดาๆ ว่า “ขอให้พระพุทธเจ้าบันดาลใจให้ (ชื่อของเราเอง) เป็นเด็กดีมีใจเมตตา กรุณา” ภายหลังอาจมีต่อเติมอะไรอื่นอีกแล้วแต่แต่แต่ละคน”

สมเด็จพระบรมราชชนนีทรงสร้างความมั่นคงในพระหฤทัยพระโอรสธิดาด้วยความรัก ด้วยการให้ความอบอุ่นและพระราชทานเฉพาะสิ่งที่ดี ทรงเป็นทั้งพระชนกและพระชนนี เมื่อครบรอบวันประสูติของพระโอรสธิดาแต่ละพระองค์ สมเด็จพระบรมราชชนนีทรงจัดงานวันประสูติให้ “ได้แก่การทรงพระกุศลทรงบาตรพระสงฆ์จำนวนตามพระชันษา ปล่อยนก ปล่อยปลา

The royal children also enjoyed playing with water, digging miniature irrigational canals, planting trees, experimenting with fire and dancing around a bonfire. Other play activities included rowing, kite flying, clay sculpture, carpentry, carrying water and keeping pets. The children played together happily and this happiness has been captured in many of the photographs of the smiling, bright-eyed royal children. Her Royal Highness writes in her book, "**Mother Told Me**",

"Mother said that when we were young we loved to play with water and fire so she provided both for us. She had a small pool dug and let us build a bonfire. She held a children's party once a week and invited both Thai and foreign children to the house. She also had Mrs. Suttan, who was an expert on playtime activities, keep an eye on the children...We led a happy, comfortable but well-disciplined life; not that of the restricted discipline of the old days but a conscientious one of modern times..."

The Princess Mother allowed the royal children to go on excursions outside the palace and sometimes took them on outings herself. They rode on trains and trams, visited the Dusit Zoo, temples and took part in different festivities, such as the inauguration of the Memorial Bridge celebration. In her book "**From Little Princes to Young Kings**", she writes,

"We were permitted to go to Saket Temple during the Golden Mountain temple fair where we watched monkey shows and lit firecrackers. Mother did not take us to listen to the sermons because the "Children" (as we called ourselves then) could not sit still for long and did not understand what was being preached. Mother explained the life history of the Lord Buddha to us in simple words

พระราชทานของขวัญ และทรงถ่ายรูปเก็บไว้เป็นที่ระลึกด้วย สมเด็จพระเจ้าฟ้า
กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ได้ทรงอธิบายลักษณะการเลี้ยงดูอบรม
พระโอรสธิดาของสมเด็จพระบรมราชชนนีไว้ว่า

“...แม่ไม่เคยชมเราว่าฉลาดหรืองาม จะชมเมื่อประพฤติ
คนดี ทำอะไรที่น่าสรรเสริญ เราจึงไม่เหลิง อาจขาดความมั่นใจในตัวเองบ้าง
แต่ก็ทราบอยู่เสมอว่าเราเป็นใคร ด้วยการพูดกันให้เข้าใจนี้ทำให้เราเป็นผู้ที่
นับถือความจริง มีสติจะไม่หลอกใครและไม่หลอกตัวเอง...”

ด้วยการอบรมของสมเด็จพระบรมราชชนนีและแบบอย่าง
อันดีของสมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้าได้ส่งผลให้สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวง
นราธิวาสราชนครินทร์ทรงเป็นขัตติยกุลยาณีแห่งราชสกุลมหิดล ซึ่งมี
พระจริยวัตรอันงดงามเป็นที่ชื่นชมยินดีแก่ผู้พบเห็น ทรงมีน้ำพระหฤทัยโอบอ้อม
อารี ยึดมั่นในหลักธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงเพียบพร้อม
ด้วยคุณสมบัติของกุลสตรีไทยทุกประการ

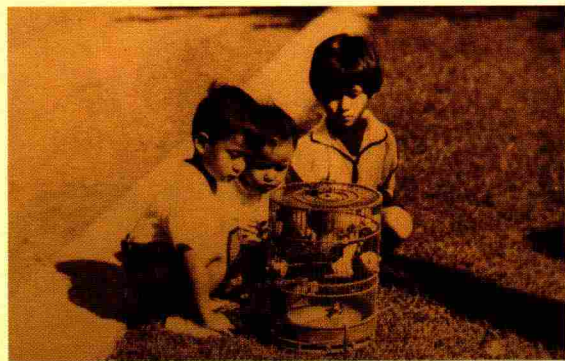
that we could understand. We were also taught to recite short prayers in ordinary Thai language with such words as ‘May the Lord Buddha induce (our name) to be kind and compassionate’, certain words of our choice could then be added to this prayer.”

The Princess Mother instilled a sense of security into her sons and daughter through her love and attentiveness to their well-being, assuming the role of both father and mother. On the birthday of each child the Princess Mother would arrange for merit-making activities in which the birthday prince or princess offered alms to the monks totalling the same number as their age and released birds and fishes as well. The prince or princess would receive birthday presents and had his or her picture taken as a keepsake of that day. Her Royal Highness gives the following explanation of the Princess Mother’s childrearing techniques:

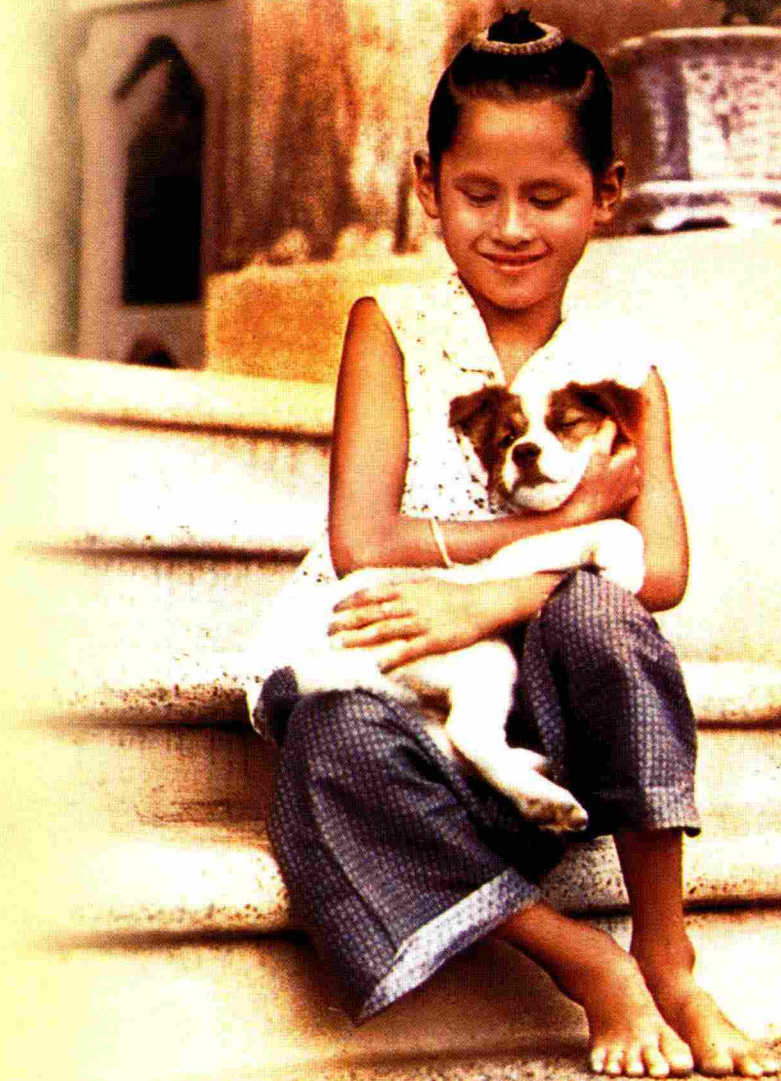
“Mother never praised us for our cleverness or good looks. She only commended us when we had performed some good or honourable deeds. We might have been self-conscious at times but were never overly confident because we were constantly reminded of who we were through her wise words and explanations. This method turned us into honest people who value only the truth; we will never deceive ourselves or anybody.”

With the stable and righteous upbringing provided by the Princess Mother and the exemplary conduct of Her Majesty Queen Sri Savarindira the Queen Grandmother, Her Royal Highness matured into a beautiful princess whose charming manners endear her to all who have been fortunate to come into contact with her. Caring, compassionate and blessed with all the proper characteristics of a Thai lady of noble birth, Her Royal Highness is a devout Buddhist who has strictly observed the Lord Buddha’s teachings all her life.

กัลยาณี วัฒนา หญิงผู้พร้อมด้วยความงาม

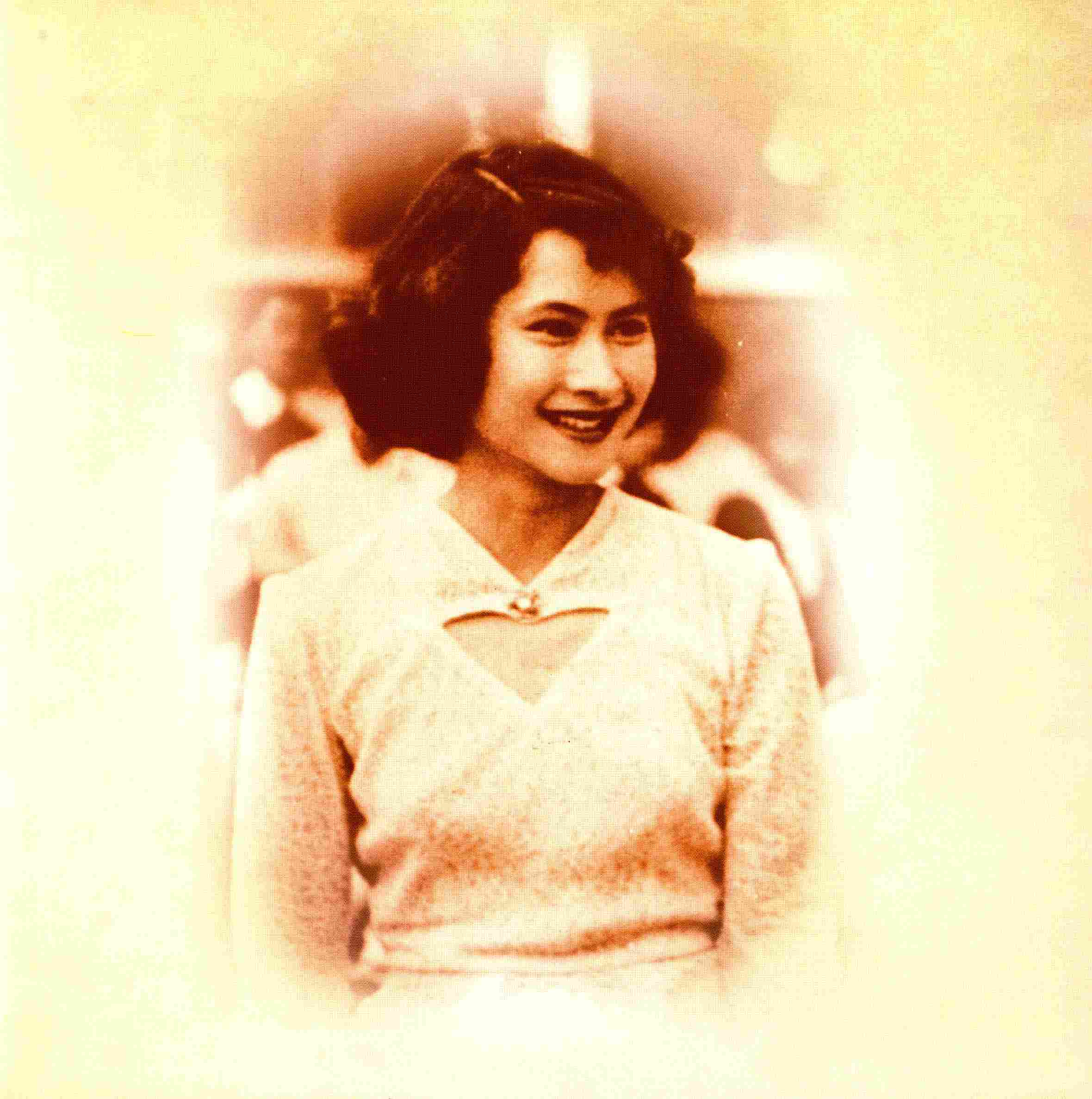
สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงเป็นกุลสตรีไทยที่มีพระจริยวัตรมุ่งมั่น มีพระคุณลักษณะของการเป็นผู้นำ แสดงถึงความมั่นคงเด็ดเดี่ยว มีพระหฤทัยเปิดกว้างยอมรับสิ่งใหม่ ๆ เพื่อความเจริญก้าวหน้า แม้กระนั้นก็ยังทรงเป็นกุลสตรีที่อ่อนโยน มีพระกรุณาธิคุณแก่บุคคลรอบข้างโดยไม่ทรงเลือกที่รักมักที่ชัง รวมถึงสัตว์ทั้งหลายที่ทรงเลี้ยง นอกจากนี้ยังทรงละเอียดถี่ถ้วน ทรงยึดมั่นในพระพุทธศาสนา ทรงถึงพร้อมด้วยพระขันติธรรม ทรงใฝ่รู้ในเรื่องต่าง ๆ รอบพระองค์ และทรงเพื่อแผ่ความรู้เหล่านั้นไปยังบุคคลอื่นด้วย

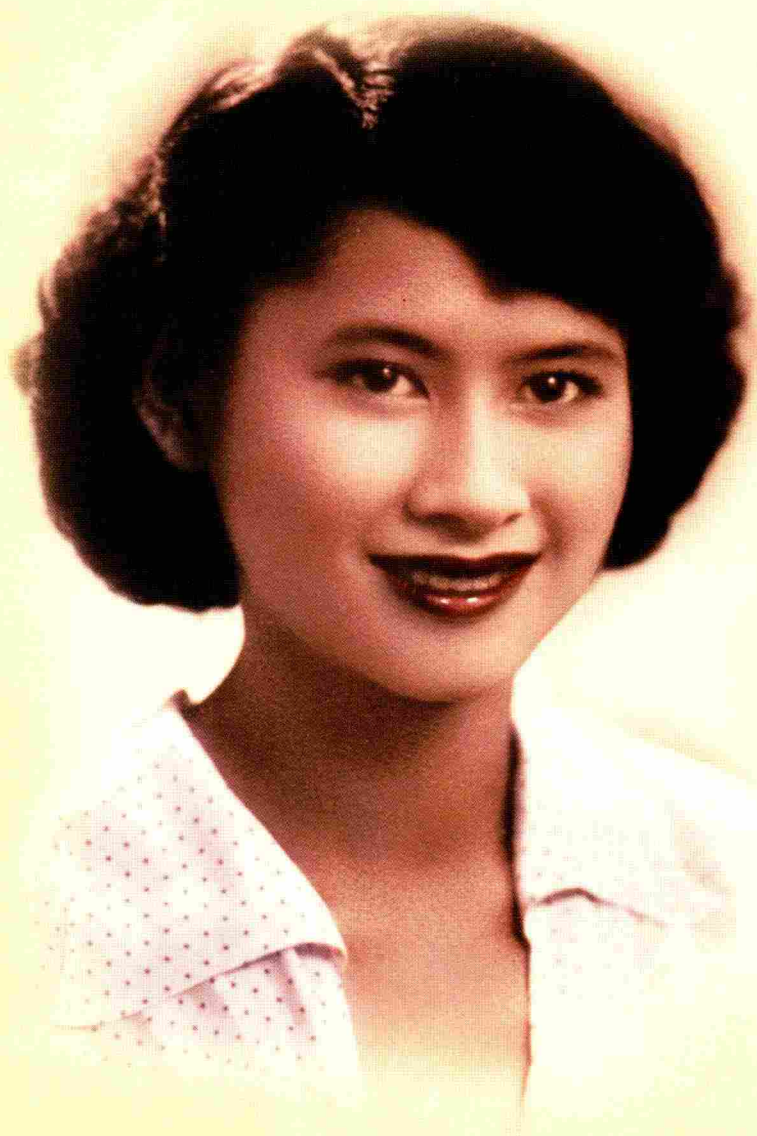

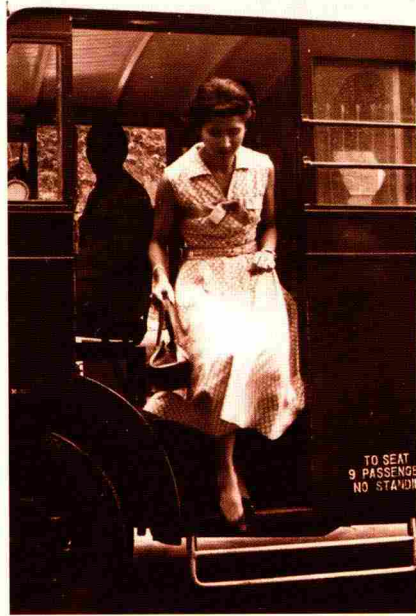
Galyani Vadhana: A Woman of Perfect Beauty

HRH Princess Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra is a gentle and caring royal with a strong sense of leadership, determination, scruples and open-mindedness who keeps herself abreast of new developments in the world. Her Royal Highness is a devout Buddhist of great fortitude and patience. Her inquiring mind propels her into constant learning and research on various issues that she shares and discusses with other people.

พระฉายาลักษณ์ของสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ที่ปรากฏเผยแพร่มาโดยลำดับนั้น เป็นที่ประจักษ์ว่า พระคุณลักษณะประการหนึ่งคือ พระอิริยาบถอันงดงามสมกับที่ทรงเป็นขัตติยนารีแห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ เป็นภาพประทับใจประทับใจของพสกนิกรตลอดมา

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงเป็นกุลสตรีไทยที่ทันสมัย ก้าวหน้า เช่น โปรดกีฬาทรงม้าผาดโผน ซึ่งกุลสตรีไทยร่วมยุคสมัยน้อยคนนักที่จะสามารถบังคับม้าได้อย่างคล่องแคล่วดุจดังชายชาตรี นอกจากนี้ยังทรงสนพระทัยในการขับเครื่องบิน ทรงสมัครเข้าเป็นสมาชิกการบินพลเรือน ประเภทฝึกบิน รุ่นที่ ๙ พ.ศ. ๒๕๐๐ ทรงสำเร็จตามหลักสูตรของสโมสรการบินพลเรือน กองทัพอากาศ โดยทรงเริ่มฝึกบินตั้งแต่วันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๐ เวลา ๑๔.๐๐ น. ทรงบินเดี่ยวได้เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๐ เวลา ๐๔.๑๕ น. ทรงใช้เวลาในการฝึกบินเพียง ๓๗ วัน ประกอบด้วยเวลาก่อนทรงทำการบินเดี่ยว ๒๐ ชั่วโมง ๔๙ นาที ทรงฝึกบินขึ้นสูงจำนวน ๑๙๕ เทียวย ทั้งนี้ได้ทรงพระอุตสาหะฝึกบินขึ้นลงในวันหนึ่งไม่ต่ำกว่า ๑๒ เทียวย ซึ่งตามปกติผู้ฝึกบินทั่วไปจะบินได้ประมาณวันละ ๔ เทียวย

นาวาอากาศตรี สุรเชษฐ์ วีระพันธ์ หัวหน้าฝ่ายการบินสโมสรการบินพลเรือน กรมการบินพลเรือน กองทัพอากาศ ซึ่งทำหน้าที่ครูฝึกบินถวาย ได้กล่าวถึงพระจริยวัตรในครั้งนั้นไว้ว่า

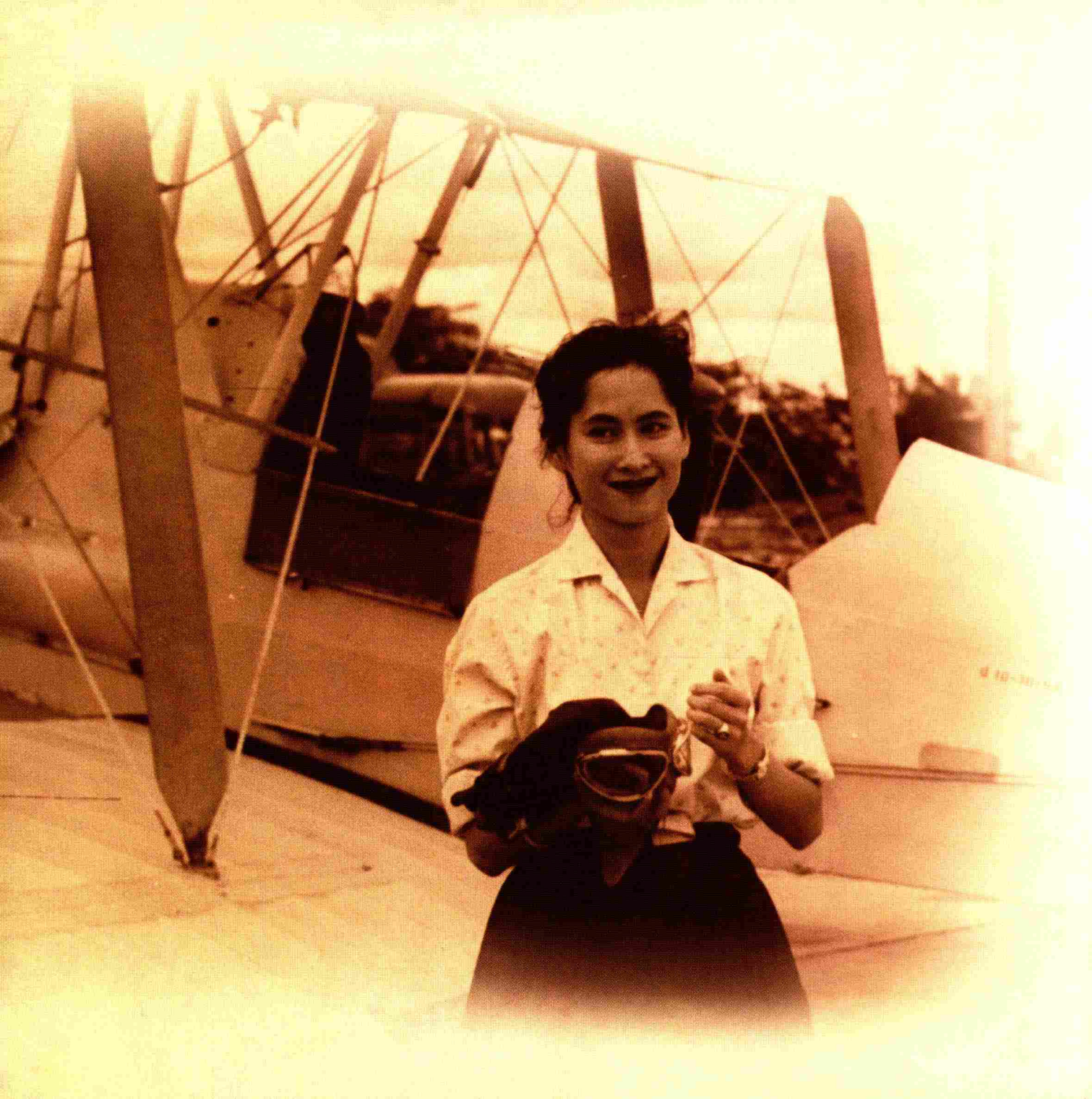

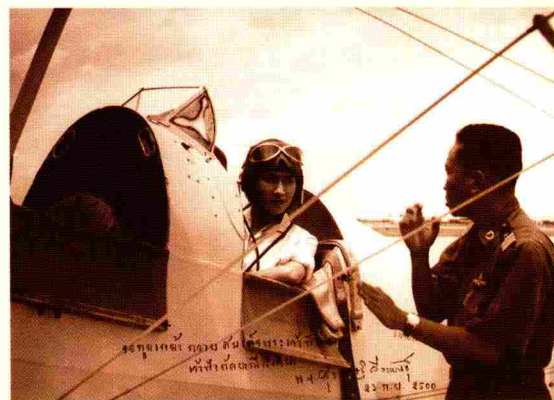
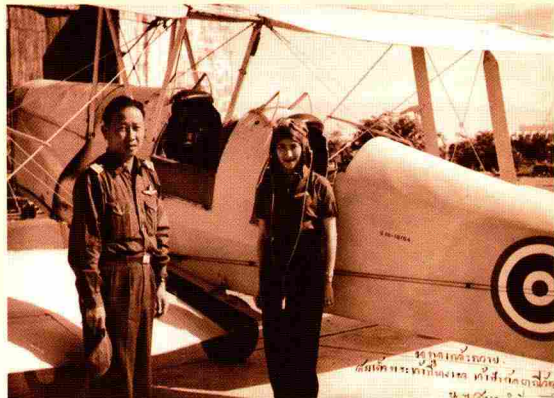
From the collection of the Her Royal Highness' photographs that have been made available to the public, it appears to everyone that one of her distinguishing characteristics that has made an enduring impression on the Thai people is her charming manner as an ideally benevolent royal, a perfect representative of the Royal House of Chakri.

Her Royal Highness is also a modern princess who has participated in many activities that are quite exceptional for a Thai woman of her generation. For example, she is a skilled horsewoman who could ride as well as her male counterparts and who loved to engage in daring horse rides. Her Royal Highness is also a keen pilot who enrolled as a student in the 9th class of student pilots at the Civil Aviation Training Centre of the Royal Thai Air Force in 1957. Her Royal Highness began her training on August 5th, 1957 and was able to make a solo flight on September 11th, 1957, after only 37 days, totalling 20 hours 49 minutes, of training. At the initial stage of training, Her Royal Highness was a dedicated student who clocked take-off practices numbering 195 flights, practising no less than 12 take-offs in a single day while normal students would only have 4 practice flights at the most on each day of training.

Squadron Leader Surachet Veeraphan, Head of pilot training at the Thai Flying Club at the Civil Aviation Training Centre of the Royal Thai Air Force, who was her flight trainer at the time, speaks of her manner as follows:

“...ตลอดระยะเวลาระหว่างรับการฝึกบิน พระองค์ท่าน ทรงมีพระปรีชาสามารถและไหวพริบดีจริง ๆ ทั้งในด้านการบินและการศึกษา วิชาภาคพื้น เรื่องนี้บรรดาครูผู้ถวายการสอนวิชาภาคพื้นทุกคนจะยอมรับ และ สนับสนุนคำพูดของข้าพเจ้าได้เป็นอย่างดี เมื่อทรงสงสัยจะรับสั่งถามทันที และมีเหตุผล เมื่อถวายการสอนสิ่งใดไป พระองค์ท่านทรงจดจำได้อย่างแม่นยำ และถูกต้องเพียงครั้งเดียวเท่านั้นไม่ต้องซ้ำเป็นครั้งที่สอง... คำที่ข้าพเจ้า ได้กล่าวในตอนี้ ข้าพเจ้าได้กล่าวออกมาอย่างจริงใจ เพราะหลายคน ต้องการทราบถึงความรู้สึกอันแท้จริงของข้าพเจ้าที่ได้รับหน้าที่ และมีได้ เป็นการยกยอพระองค์ท่านเพื่อการประจบ พระองค์ท่านบินดีจริง ๆ ไม่เคย ทำเครื่องบินเสียหายเลย แม้แต่การทำวงที่พื้น”

ถึงแม้ว่าสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ จะทรงมีพระอุปนิสัยที่เข้มแข็งเด็ดเดี่ยว แต่ภายใต้ความเข้มแข็งนั้นแฝงไว้ ด้วยความอ่อนโยน ละเอียดยิ้มหวาน ทรงมีพระหฤทัยเอื้อเฟื้อ และมีคุณสมบัติ ของกุลสตรีไทยอย่างเพียบพร้อม ดังจะเห็นได้จากบันทึกความทรงจำของ นายดำรง เทียมศิริ นักบินสโมสรการบินพลเรือน ซึ่งรับการฝึกรุ่นเดียวกัน คือ รุ่นที่ ๙ พ.ศ. ๒๕๐๐ ได้บันทึกเกี่ยวกับพระจริยวัตรของสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ไว้ในรุ่น ๙ รำลึก ว่า

“...นำพระทัยอันงดงามบรรเจิดขององค์สมเด็จพระเจ้า ฟ้านางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ซึ่งได้ปรากฏแล้ว และข้าพเจ้าอดเว้นที่จะนำ มาสวดคิดในที่นี้เสียมิได้ แม้ว่าพระองค์จะทรงถือกำเนิดจากราชตระกูลอัน ทรงเกียรติสูงสุดยอดแห่งประเทศก็ตาม แต่มิได้ทรงถือศักดิ์ถือพระองค์เลย

“Throughout the pilot training period Her Royal Highness was highly competent and intelligent in her flight and ground training. All of the teachers who provided Her Royal Highness with ground training can verify my words. She would immediately enquire about topics that she did not understand. She was very sharp and could accurately remember the information after hearing it only once without the teachers having to repeat it for a second time...These are my sincere words of my impression of Her Royal Highness. Many people have enquired about my point of view having served her in training. I would say with sincerity that she was a really good student and a good pilot; she never caused any damage to the plane, not even a smudge on the aircraft floor.”

Although HRH Princess Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra has always been a model of strength and determination, underneath this facade are other dimensions of her persona; those of a gentle, caring and conscientious woman with all the expected feminine qualities and skills of a fine Thai lady. In the memoir of Mr. Damrong Thiamsiri, a pilot at the Thai Flying Club who underwent pilot training in the same class as Her Royal Highness, which was published in the book “Class of Nine: A Reminiscence”, he writes:

พระจริยวัตรของพระองค์ที่ทรงปฏิบัติอยู่เป็นปกตินั้นควรแก่การถวาย
ความจงรักและเคารพบูชาพระองค์อย่างยิ่ง กรุณา ปรานี...และเอื้อเพื่อ
อ่อนโยน และมั่นคงเด็ดเดี่ยว ทั้งเป็นประชาธิปไตย คุณลักษณะทั้งหลายนี้
เปี่ยมอยู่ในน้ำพระทัยของพระองค์ท่าน อันใคร ๆ จะพึงเห็นได้รู้ได้เสมอเมื่อ
ได้อยู่ใกล้ ตลอดเวลาที่อยู่กลางสนามฝึกหรือห้องเรียนก็ตาม จะทรงรับสั่ง
ปราศรัย และแยมสรรวอยู่กับบรรดาครูทุกคน ตลอดจนศิษย์การบินร่วมรุ่น
ทั้งหลายด้วยความสนิทสนม ยิ่งไปกว่านั้น แทบทุกวันอาทิตย์อันเป็นที่รู้ดี
ว่าเป็นวันที่ต้องบินกันนานมากกว่าปกติ ตั้งแต่เข้าไปเลิกเขาก็ใกล้เที่ยง
เข้าไปทีเดียว พระองค์ก็ทรงจัดหาอาหารตลอดจนส้มสุกลูกไม้ต่าง ๆ มากมาย
มาพระราชทานแก่ทุกคนในวันนั้น ทั้งครู ทั้งศิษย์ รวมทั้งสมาชิกใน
ครอบครัวที่บางทีก็ติดตามมาด้วย ตลอดจนช่างเครื่อง และเจ้าหน้าที่ทั้งหลาย
ก็พากันอิมหน้าสำราญไปพร้อม ๆ กัน การฝึกบินในวันนั้น แม้พระองค์ก็ทรงเสวย
ในโอกาสนั้นด้วยเช่นกัน ดั่งนี้เป็นปกติเสมอมา ข้าพเจ้าไม่อาจกล่าวออกมา
เป็นถ้อยคำอันจะแสดงให้เห็นประจักษ์ชัดถึงพระจริยวัตรและน้ำพระทัยอันประเสริฐ
ของพระองค์เพียงด้วยการเขียนนี้ให้เท่าเทียมแม้แต่ส่วนน้อยของความจริง
ได้เลย...”

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงเป็น
กุลสตรีไทยที่เพียบพร้อมด้วยพระสิริโฉมและพระจริยวัตรอันงดงาม สมดังพระนาม
กัลยาณิวัฒนา และยังทรงเปี่ยมด้วยความกตัญญูต่อพระบรมราชบุพการี
ดังพระจริยวัตรที่จะได้กล่าวถึงต่อไป

“...her kind-heartedness became apparent to all of us. I would like to take this opportunity of paying her a sincere tribute. Coming from one of the most illustrious royal families of Thailand, Her Royal Highness is a humble royal who conducts herself with kindness, compassion, gentleness, determination and in a democratic manner. We all witnessed these unsurpassed qualities in Her Royal Highness during classroom lectures and ground training. Her Royal Highness was always kind and cordial with students and teachers alike, talking and laughing with all of us in her casual and unassuming way. On nearly every Sunday, which was the day that we would be trained harder than normal, generally from early morning till noon, Her Royal Highness would bring all kinds of food and fruit in large quantities for everybody to enjoy, from teachers, students, members of their families who accompanied them to the training centre to the mechanics and other personnel. Her Royal Highness also joined in the meal on those occasions. This was her normal routine throughout the course. Words can never be adequate for me to express the full force of my gratitude and recognition of her exemplary conduct and kind-heartedness....”

HRH Princess Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra has proved herself to be worthy of the name Galyani Vadhana, a veritable woman of substance and perfect beauty, through her commendable and consistent conduct.

2

กตัญญูชน
บรมราชบุพการี
A Portrait of
Filial Piety

สมเด็จพระบรมราชชนกผู้ประทับอยู่ในดวงพระหฤทัย

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงเป็นพระธิดาพระองค์แรกและพระองค์เดียวของ สมเด็จพระบรมราชชนก พระฉายาลักษณ์ที่ทรงฉายไว้ นับแต่แรกประสูติจนเจริญพระชันษาทุกช่วงวัย คือ ภาพแห่งความรักใคร่ซึ้งหมั่นในพระธิดาองค์แรกอย่างยิ่ง ช่วงเวลา ๖ ปีแรกที่ทรงเยาว์พระชันษา และประทับพร้อมสมเด็จพระบรมราชชนกและสมเด็จพระบรมราชชนนีนั้น สมเด็จพระบรมราชชนกยังมี พระภารกิจ ทั้งทางด้านการศึกษาและการทรงงานอันหนัก ดังที่สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงฟื้นความประทับพระหฤทัยที่โปรดเกล้าฯ พระราชทานสัมภาษณ์แก่นิตยสาร พลอยแกลมเพชร ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๗๙ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ ว่า “...ท่านทรงงานมากเหลือเกิน ทรงงาน อย่างเหลือเกินตลอดเวลา ทรงไม่มีเวลาเลย เลี้ยงเด็กนี่เป็นเรื่องของแม่ เวลา เดินทางที่จะจัดของ คูเรื่องการเดินทาง ทุกอย่างแม่หมด...” นอกจากนี้ สมเด็จพระบรมราชชนกยังมีพระสุขภาพอนามัยที่ไม่สู้สมบูรณ์นัก

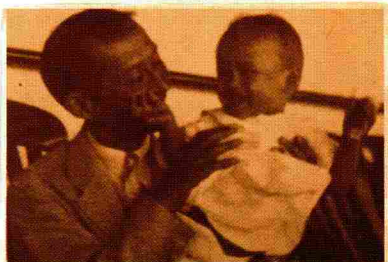
ภาพที่ยังคงแจ่มชัดในพระหฤทัยของสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์เมื่อทรงรำลึกถึงสมเด็จพระบรมราชชนก คือ “...งานในบ้านท่านก็ช่วย คือถึงเวลาจำเป็น ท่านก็กวาดบ้านเป็น ทำอะไรเป็น ท่านทำทุกอย่าง ชนดุงพระบาทยังเป็น...แม่เคยเล่าว่า เคยไปอยู่ที่ไหนไม่รู้ นั่งอยู่ด้วยกัน ไม่มีทีวีดู ก็นั่งฟังแผ่นเสียง ต่างคนต่างชนดุงตีนของตัวเอง เพราะ สมัยนั้นต้องชนดุงตีน เพราะไม่ใช่ในล่อนที่พอขาดแล้วทิ้ง เขาไม่ทิ้งกัน ต่างคน ต่างชน ไม่ใช้แม่ชุนถวายนุกๆ ท่านมีความสามารถในหลาย ๆ ด้าน...”

In Memory of the Prince Father

The love and adoration showered by HRH Prince Mahitala Dhibesra Adulyadej Vikrom the Prince Father on his first and only daughter, HRH Princess Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra is most apparent from the large collection of photographs that the Prince had taken of his daughter from her birth throughout her early years.

Her Royal Highness spent the first six years of her life with both her parents. However, the Prince Father was mostly occupied with his study and other royal obligations at that time. She relates the early memory of her hard-working father during this period in an interview granted to “**Ploy Kam Petch**”: *“Father devoted most of his time to his work; he hardly had any time for other matters. Mother looked after the children and was in charge of the family affairs. If we were to embark on a journey, it was she who had to take care of everything from packing to making travel plans.”* There were some concerns about Prince Mahidol of Songkhla the Prince Father’s health at the time.

The most distinct memory that Her Royal Highness has of her father is that *“He also helped with housework. If necessary, he could clean the house and carry out other chores; he could even darn his own socks...Mother used to talk about the one time that both my parents were darning socks together; she could not remember the exact place that this incident occurred but recalled that in the absence of a television set in the room they put on a record and sat quietly together, each darning their own socks. People would darn socks at that time because there was none of today’s nylon socks or stockings that you could discard after they run. If the socks were torn, people had to mend it. Father was able to perform many household chores...”*

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ยังทรงจดจำได้ว่า “ทูลหม่อมพ่อ” ยังทรงช่วยดูแลพระโอรสธิดาด้วยเช่นกัน ดังที่ทรงพระนิพนธ์ใน “เจ้านายเล็ก ๆ - ยุวกษัตริย์” ว่า เมื่อครั้งที่ครอบครัวราชสกุลมหิดลเสด็จนิวัตประเทศไทยครั้งแรกขณะเดินทางจากสิงคโปร์มายังพระนครพระพี่เลี้ยง

ชาวไทยและชาวแคนาดาเมาคู่กันอย่างหนัก ลูกขึ้นจากเตียงไม่ไหว สมเด็จพระบรมราชชนกทรงรับภาระดูแลพระโอรสธิดาด้วยพระองค์เอง “...ทูลหม่อมไม่ทรงเป็นบุรุษประเภทที่เห็นว่าเป็นการเสียศักดิ์ศรีของผู้ชาย ถ้าไปเลี้ยงลูกจึงมาทรงช่วยแม่ถึงขนาดทรงอาบน้ำแต่งตัวให้ลูก ๆ และทรงกุมการรับประทานอาหารด้วยพระองค์เอง...”

ในช่วงสุดท้ายแห่งพระชนมชีพสมเด็จพระบรมราชชนกยังทรงพระอุตสาหะเสด็จไปทรงงานที่โรงพยาบาลแมคคอร์มิค จังหวัดเชียงใหม่ แม้จะทรงพระประชวร สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงเล่าถึงเหตุการณ์ในครั้งนั้นไว้ในหนังสือ “เจ้านายเล็ก ๆ - ยุวกษัตริย์” ว่า

“ทูลหม่อมฯ เสด็จไปเชียงใหม่วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๔๗๒ ทรงทุ่มเทให้กับการแพทย์ โดยไม่ทรงคำนึงถึงพระวรกายที่อ่อนแอ ประทับอยู่ที่โรงพยาบาลแมคคอร์มิคเพียง ๒๔ วัน แต่ทุกคนก็จำ “หมอเจ้าฟ้า” กันได้อย่างดี ใน “แม่เล่าให้ฟัง” เคยเล่าไว้ว่า ทูลหม่อมฯ ต้องเสด็จกลับกรุงเทพฯ เพราะประชวร ตามที่ได้สอบถามมาใหม่ เข้าใจว่ายังไม่ได้ประชวรเมื่อเสด็จมาถึงกรุงเทพฯ สิ่งที่น่าอนงก็คือเสด็จกลับมาชั่วคราวเพราะทรง

In the book “**From Little Princes to Young Kings**”, Her Royal Highness writes about her father’s childrearing contribution that on the Mahidol family’s first return trip to Thailand, both the Thai and Canadian nannies had a serious case of seasickness on the way from Singapore to Bangkok and had to remain in bed, the Prince Father had to help with the care of the royal children. “*Father was not the type of men who would think that getting involved in childrearing would hurt his masculine pride. He helped Mother to bathe, get us dressed, and even supervised us during mealtimes.*”

Despite his chronic and lingering health problems the Prince Father took up the physician position at McCormick Hospital in Chiang Mai. Her Royal Highness writes about the incidents toward the end of his life in the same book,

“The Prince Father went to Chiang Mai on April 24th, 1929 and devoted all his time and energy in providing medical care for the people without thinking about his frail health. Although Father stayed at McCormick Hospital for only 24 days, everyone remembered their ‘Chao Fa Doctor’ very well. I recalled mentioning in the book ‘Mother Told Me’ that Father was taken ill and had to return to Bangkok. But after more inquiries on this issue it became clear that he was not ill when he arrived in Bangkok. His return to Bangkok was meant to be a temporary one because he left all his personal effects in Chiang Mai. Father had already found a house for his family and planned to have us moved to Chiang Mai with him. The real purpose of his return to Bangkok was more likely to attend the royal cremation

ถึงสัมภาระส่วนพระองค์ไว้ที่เชียงใหม่และได้ทรงหาบ้านเพื่อจะทรงนำครอบครัว
ตามเสด็จไปอยู่เชียงใหม่ด้วยกันทั้งหมด การที่เสด็จกลับกรุงเทพฯ วันที่
๑๘ พฤษภาคม ๒๔๗๒ นั้น คิดว่าคงเป็นเพื่อถวายพระเพลิงสมเด็จพระยา
ภานุพันธุ์วงศ์วรเดช แต่ไม่กี่วันภายหลังที่เสด็จกลับแล้วก็ประชวรอย่างหนัก
และก็ไม่ได้เสด็จไหนได้อีกตลอด ๔ เดือนที่ประชวรอยู่ ตามเอกสารรายงาน
แพทย์บางครั้งพระอาการก็ดีขึ้น ทำให้มีหวังบ้าง บางครั้งก็ทรุดลงอย่างน่าวิตก
แม้ยอมให้ข้าพเจ้าไปเฝ้าบ้าง ข้าพเจ้ายังจำได้ว่าไปคุยเรื่องอะไรถวายบางอย่าง
แต่ไม่ให้น้องสองคนไปเฝ้า...”

ถึงแม้ว่าสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
จะมีพระชันษาเพียง ๖ ปี ก็ยังทรงจำเหตุการณ์ในช่วงนั้นได้เป็นอย่างดี
ดังที่ได้พระราชทานสัมภาษณ์ในนิตยสาร พลอยแถมเพชร ไว้ว่า “...เมื่อ
เข้าเฝ้า ฉันจะเล่าอะไร ๆ ที่ตื่นเต้นให้ท่านฟัง เช่นว่า มีจักรยานคันแรก เล่าว่า
ได้รับจักรยานมา ชื่หกล้ม เจ็บอย่างนั้นอย่างนี้...ให้ทูลหม่อมฯ ทรงหายเร็ว ๆ
จะได้มาเล่นด้วยกัน...” แล้ววันแห่งความสุขเสียก็มาถึง เมื่อสมเด็จพระบรม
ราชชนกเสด็จสวรรคตในวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๒ สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ
กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงเล่าถึงความทรงจำในครั้งนั้นในพระนิพนธ์
“แม่เล่าให้ฟัง” ว่า

“...ข้าพเจ้าจำวันนั้นได้อย่างชัดทีเดียว หลังจากข้าพเจ้า
กลับจากโรงเรียนราชินีหลังบ่าย ๔ โมง ข้าพเจ้าเดินอยู่บนขอบหินของถนน
หน้าตำหนักโดยกระที่บรองเท้าลงไปแรง ๆ ให้เสียงดัง ๆ โดยพยายาม
ไม่เหยียบเส้นต่อ มีคนมาบอกให้เจียบ ๆ และให้ขึ้นไปหาแม่ที่ห้องแต่งตัวของแม่
แม่นั่งอยู่บนม้ายาวหน้าหน้าต่าง แม่ดึงตัวข้าพเจ้าไปกอดและพูดอะไรที่ข้าพเจ้า

of HRH Prince Bhanubandhuwongse Voradej. However, after a few days in Bangkok he became seriously ill and did not travel anywhere for the next four months until his death. His medical records revealed that he was drifting in and out of his illness, alternating between making such good progress that gave hope of recovery and serious setbacks. Mother allowed me to visit him sometimes but would not let my two younger brothers in. I remembered talking to him about some of my daily undertakings.”

Despite being at the tender age of only six years old at the time, Her Royal Highness still maintains a vivid memory of her visits to her royal Father. She recounts them in the interview granted to “**Ploy Kam Petch**” magazine, “*During my visits I would tell him exciting events that recently took place, such as getting my first bicycle. I told him how I fell off the bicycle and how much I was hurt, so on and so forth...I asked him to have a speedy recovery so we could play together again.*” The day of a great loss finally came on September 24th, 1929 when HRH Prince Mahidol of Songkhla the Prince Father passed away. Her Royal Highness recounts that loss in the book “**Mother Told Me**”,

“I had a vivid memory of that day. I came back from Rajini School after 4 p.m. and was walking on the stone edge of the road in front of the royal residence, stomping my feet hard to make loud noises and trying not to step on the gaps between the stones. Someone came to ask me to stop making noises and took me to see Mother in her dressing room. Mother was sitting on a long bench near a window. She pulled me into her arms and

จำไม่ได้ และร้องให้ ข้าพเจ้าก็ร้องให้ไปด้วยเพราะความตกใจที่เห็นแม่ร้องให้มากกว่าอย่างอื่น...”

และทรงพระนิพนธ์ใน “เจ้านายเล็ก ๆ - ยุวกษัตริย์” ด้วยว่า “...น้องสององค์ไม่ทราบเรื่องเลย เพราะแม่คงคิดว่าเล็กเกินไปที่จะอธิบายให้เข้าใจได้ เราได้ไว้ทุกข์ให้ทูลหม่อมฯ หนึ่งปีเต็ม...” ความโศกเศร้าพระหฤทัยเนื่องจากการสูญเสียสมเด็จพระบรมราชชนกของสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ในขณะพระชันษาเพียง ๖ ปีนั้น จะมีมากมายเพียงใดไม่อาจจะล่วงรู้ได้ แต่พระฉายาลักษณ์เจ้านายเล็ก ๆ ๓ พระองค์ประทับยืนเรียงกันตามลำดับในพระนิพนธ์ “เจ้านายเล็ก ๆ - ยุวกษัตริย์” ได้ภาพมีข้อความว่า “เจ้านายเล็ก ๆ ที่ไม่มีทูลกระหม่อมพ่อแล้ว” เป็นคำบรรยายที่สะท้อนความรู้สึกถึงการจากไปของหัวหน้าครอบครัวราชสกุลมหิดลว่าทุกพระองค์ต้องทรงเศร้าพระหฤทัยเพียงใด

ในเวลาต่อมา สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงตระหนักชัดว่า ถึงแม้ว่า “ทูลหม่อมพ่อ” จะได้ทรงจากไปนานแล้ว แต่ก็ได้ทรงฝากความห่วงหาอาทรที่ทรงมีต่อพระโอรสธิดาไว้กับสมเด็จพระบรมราชชนนี ดังที่ทรงกล่าวว่า “ที่แม่สอนเรามาจากทูลหม่อมพ่อ พ่อแก่กว่าแม่แปดปี ทรงสั่งสอนแม่มาก... ท่านได้อะไร ๆ จากทูลหม่อมพ่อกันมากมายเหลือเกิน ที่ท่านสอนที่พูดกับเรา ฉันทไปพบที่หลังว่าถอดมาเลยเกือบจะเป็นคำเดียวกับทูลหม่อมพ่อ”

said something that I could not remember, then, she started to cry. I cried with her, out of my alarm of seeing her in tears more than anything else.”

HRH Princess Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra also writes in the book “**From Little Princes to Young Kings**”, “*My two younger brothers had no inkling of what had happened. Mother must have decided that they were too young to understand. We observed the mourning of his death for one whole year.*” We shall never be able to fathom the magnitude of sorrow that the little Princess, who was only six years old at the time, must have experienced following the death of her beloved father. However, a photograph that appears in the book of the three young royal siblings standing in a single file according to their seniority, with a caption of “*The fatherless little royals*” underneath, speaks volumes about the enormous loss and bereavement that members of the Mahidol family must have experienced after the demise of its head.

Later on HRH Princess Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra gradually came to realize that although the Prince Father had long departed, he had actually left a legacy of tremendous paternal love and concern for the welfare of his children with the Princess Mother. Her Royal Highness writes, “*The things that Mother impressed upon us were a legacy passed on from our Father. He was eight years her senior and had taught her a lot of things. Mother was very receptive and learned so much from Father. Most of what she taught us I later found to be almost verbatim quotations from Father.*”

ถึงแม้ระยะเวลาที่ทรงมีโอกาสประทับใกล้ชิดสมเด็จพระบรมราชชนกจะเป็นช่วงที่ไม่ยาวนานนัก แต่ก็ทรงมีพระอนุสรณ์ของสมเด็จพระบรมราชชนกที่ทรงเก็บรักษาดูแลไว้ครบถ้วน เช่น โต๊ะทรงพระอักษร ซึ่งมีพระราชลัญจกรประจำพระองค์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สลักไว้ที่พนักเก้าอี้ ยังคงเก็บรักษาไว้ในห้องทรงพระอักษร รวมถึงพระสาทิสลักษณ์สมเด็จพระบรมราชชนกในฉลองพระองค์ทหารเรือเยอรมัน ในกรอบรูปที่ตั้งไว้บนตู้หนังสือใกล้กับโต๊ะทรงงาน และที่ฝาผนังใกล้เคียงกัน มีพระฉายาลักษณ์ขนาดใหญ่ประดิษฐานอยู่ด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้ สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ยังทรงเฉลิมพระเกียรติยศสมเด็จพระบรมราชชนกด้วยการทรงพระนิพนธ์ พระเกียรติคุณและพระจริยวัตรออกเผยแพร่ ได้แก่ พระนิพนธ์ “ไปรษณียบัตรเจ้าฟ้า” ทรงจัดพิมพ์เนื่องในโอกาสครบ ๑๐๐ ปี แห่งวันพระราชสมภพของสมเด็จพระบรมราชชนก เมื่อวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๕ ในพระนิพนธ์เล่มนี้ผู้อ่านจะได้ทราบพระประวัติและพระอริยาสัย ส่วนพระองค์ ซึ่งทรงถ่ายทอดพระอารมณ์ขันผ่านทางไปรษณียบัตรพระราชทาน มาถึงบุคคลต่าง ๆ พระนิพนธ์ “เจ้าฟ้าทหารเรือ พ.ศ. ๒๔๕๔ ถึง พ.ศ. ๒๔๕๘” ที่จัดพิมพ์ขึ้นในโอกาสเดียวกัน สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงเป็นบรรณาธิการ รวบรวมพระประวัติ พระฉายาลักษณ์ ขณะที่ทรงศึกษาวิชาการทหารเรือและทรงรับราชการทหารเรือ

พระนิพนธ์ทั้งสองเล่มซึ่งสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงนิพนธ์เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระบรมราชชนกให้เป็นที่ประจักษ์ในวงกว้างนี้ คือ การแสดงกตัญญูต่อพระบรมราชบุพการีผู้มีพระคุณ

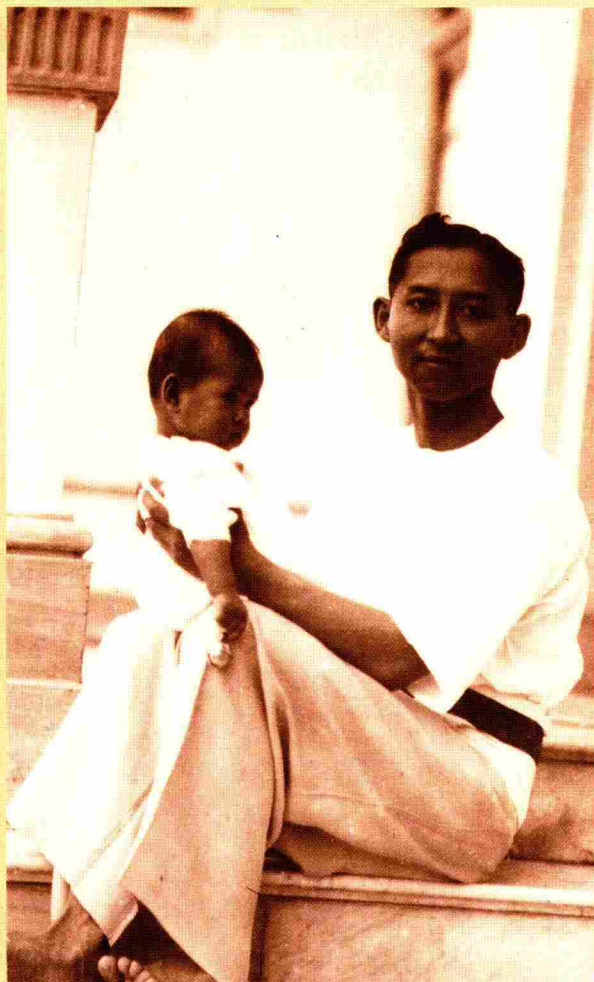

Even though Her Royal Highness had only a short opportunity to live with her father, she had a reminder of his presence in the form of his personal writing desk and a chair with the royal monogram of King Chulalongkorn engraved on the head of its back. This desk set now stands in her own study. Other keepsakes of her father are a painting of the Prince Father in a German naval officer uniform that is kept in a picture frame on top of a book case beside her writing desk, and another larger photograph of the Prince hanging on the wall next to the book case.

Her Royal Highness has honoured and publicized the Prince Father's royal conducts and contribution to the country through the publication of a book titled "**Postcards from a Prince**" to commemorate the centenary of the anniversary of the Prince Father's birth on January 1st, 1992. In this book Her Royal Highness narrates the life history and character of the Prince Father through the humour that presents itself in a collection of postcards that the Prince sent to his acquaintances. Published on the same occasion was another book on the Prince Father, "**A Prince of Navy: From 1911 to 1915**", of which Her Royal Highness served as editor. This book is a collection of his anecdotes and photographs during his years as a cadet at the Navy Academy and later as a German naval officer.

These two books clearly demonstrate her determination to preserve the memory of her father through his life history, descriptions of his exemplary royal conduct and exceptional accomplishments. They represent the most commendable acts of filial piety that a daughter can offer to her beloved father.

ทุกอย่างด้วยความรักจาก 'แม่'

นับตั้งแต่สมเด็จพระบรมราชชนกเสด็จสวรรคตเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๒ สมเด็จพระบรมราชชนนีได้ทรงอภิบาลพระโอรสธิดาทั้ง ๓ พระองค์ แต่เพียงลำพัง ทรงเล่าไว้ในหนังสือ “เจ้านายเล็ก ๆ - ยุวกษัตริย์” ว่า “...เราสามคนเป็นกำพร้าพ่อมาตั้งแต่เล็ก ๆ ภาระของแม่จึงหนักมาก ต้องเป็นทั้งพ่อทั้งแม่ ซึ่งแม่ก็ทำหน้าที่นั้นมาอย่างเข้มแข็ง...”

สมเด็จพระบรมราชชนนีทรงอบรมเลี้ยงดูพระโอรสธิดาเต็มความสามารถ โดยเฉพาะพระธิดาเพียงพระองค์เดียวนั้น ทรงเอาพระราชหฤทัยใส่ดูแลอย่างใกล้ชิด

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงมีความผูกพันกับสมเด็จพระบรมราชชนนีและทรงใกล้ชิดกันตลอดมา ดังที่ทรงเล่าไว้ในหนังสือ “เจ้านายเล็ก ๆ - ยุวกษัตริย์” ว่า “...แพลตที่แม่เช่าไว้อยู่ที่ ๑๖ ถนนทิสโซต์ อยู่ห่างไกลจากใจกลางเมือง เดินสัก ๑๕ นาทีก็ถึงแต่ก็เจียบดี เป็นตึกใหญ่ที่มีแพลตหลายชุด แม่เช่าแพลตหนึ่งที่อยู่ชั้นล่าง เพราะเกรงว่าลูกอาจรบกวนคนที่พักอยู่ข้างใต้ด้วยการวิ่งหรือกระโดด...ห้องนอนของแม่และข้าพเจ้าใช้เครื่องเรือนสีเหลือง ห้องนอนของน้อง ๆ ใช้สีชมพูแก่...” และเมื่อย้ายไปประทับที่ตำหนักวิลลาวัฒนา ที่เมืองพวยยี ก็ประทับอยู่ห้องเดียวกัน “...แม่และข้าพเจ้าอยู่ห้องด้านซ้ายที่มีเฉลียง...ห้องด้านขวาซึ่งมีเฉลียงเป็นห้องทำงานของแม่ แต่ในไม่ช้าแม่ก็ย้ายไปอยู่ห้องทำงานเพราะแม่ชอบอ่านหนังสือดึก ๆ ทำให้ข้าพเจ้านอนไม่หลับ...”

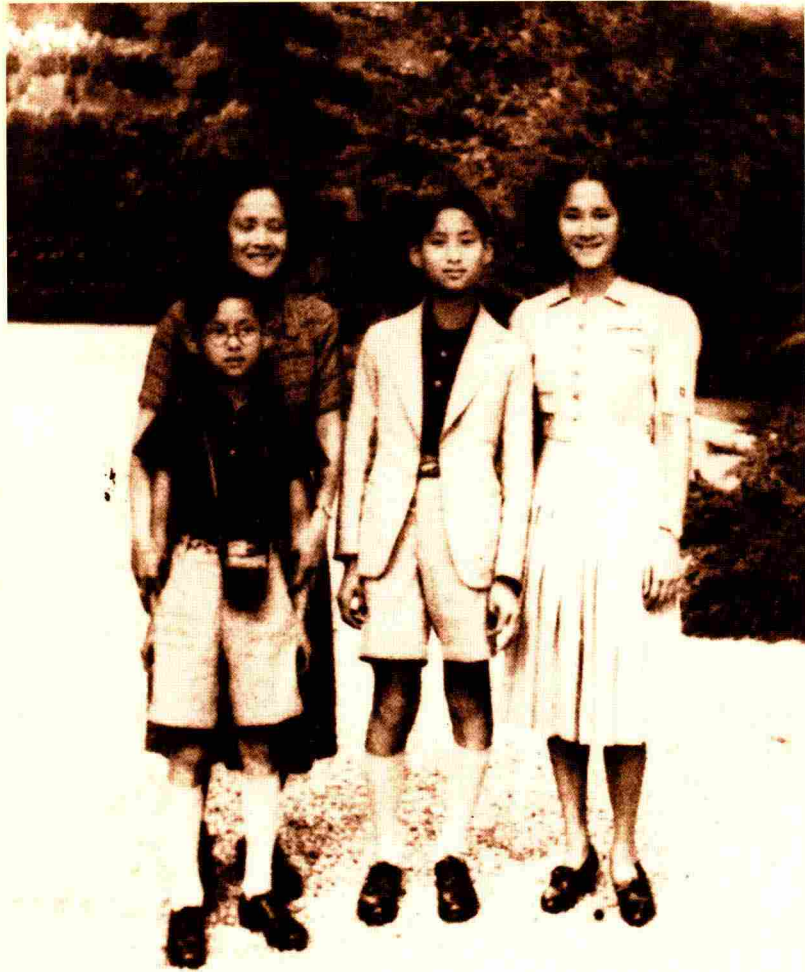
From the Love of the Princess Mother

From the time of the loss of the Prince Father in 1929, the Princess Mother would single handedly bring up the three royal children on her own. HRH Princess Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra had this to mention about her mother's selfless devotion, *"Since the three of us were without a father from a very young age, Mother had to take on the responsibility of being both a father and a mother to all of us. She enthusiastically put herself into the roles."* The Prince Mother devoted herself to the care of the children with special attention to the upbringing of her only daughter.

Her Royal Highness had always been very close to the Princess Mother as is evident from a reminiscence of their residence in the book **"From Little Princes to Young Kings"**. *"The apartment that Mother rented was situated at 16 Tissot Avenue in a quiet neighbourhood not very far from the town centre, about a 15 minute walk. It was located in a large apartment building with several units. Mother rented an apartment on the ground floor so that her children's energetic movements would not disturb the neighbours...The bedroom that my mother and I occupied was decorated with yellow furniture while that of my younger brothers was deep pink."* When the family moved to Villa Vadhana Mansion in Pully, Her Royal Highness still shared the bedroom with the Princess Mother as mentioned in the same book. *"Mother and I occupied the bedroom, with verandah, at the left wing...The room on the right was reserved for Mother's study. Mother was in the habit of reading until late at night, which disturbed my slumber. Therefore, Mother soon decided to move permanently to her study."*

งานพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ที่เป็นเรื่องราวภายในราชสกุลมหิดล ล้วนสะท้อนถึงความใกล้ชิดระหว่างสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์กับสมเด็จพระบรมราชชนนี เช่น เมื่อทรงพระนิพนธ์เรื่อง “แม่เล่าให้ฟัง” ซึ่งเป็นพระราชนิพนธ์ประวัติของสมเด็จพระบรมราชชนนีตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๔๓-๒๔๘๑ ทรงอธิบายวิธีการที่ทรงพระวิริยะอุตสาหะสืบค้นข้อมูลต่างๆ โดยทรงกราบทูลถามสมเด็จพระบรมราชชนนีด้วยพระองค์เองวันละเล็กวันละน้อย “ฉันสัมภาษณ์ท่าน ๑๐ ที่ ๒๐ ที่ จนกระทั่งท่านเบื่อแล้ว เมื่อเห็นหนังสือแล้ว ท่านก็บอกว่า ขอบใจ แล้วท่านก็เปิดดูรูปหน่อย แล้วก็วางเพราะว่าสัมภาษณ์ท่านอยู่เรื่อย ก็เหมือนคำพูดของท่านที่เอามาลง ที่จริงท่านเป็น co-author”

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงมีความเข้าพระทัยอย่างลึกซึ้งถึงพระราชหฤทัยของสมเด็จพระบรมราชชนนี ดังที่ทรงพระนิพนธ์ “แม่เล่าให้ฟัง” ว่า “แม่ชอบดอกไม้มากและอย่างยิ่ง ดอกไม้กุหลาบ ถึงหน้าร้อนแม่ชอบไปดูและไปเก็บ”

ส่วนพระนิพนธ์เรื่อง “เวลาเป็นของมีค่า” ทรงเล่าเรื่องพระจริยวัตรอันงดงาม แนวปรัชญา และพระราชดำริของสมเด็จพระบรมราชชนนีในการทรงงานอดิเรกและงานฝีพระหัตถ์ทางศิลปกรรม ซึ่งสะท้อนถึงความที่ทรงเข้าพระทัยอย่างลึกซึ้งซึ่งระหว่างกัน “ถ้าท่านพิศดูรูปหน้าปกท่านจะเห็นได้ว่าแม่มองดอกไม้ที่ถืออยู่อย่างลึกซึ้งกว่ามองความงามภายนอกเท่านั้น ในสายตาจะมีคำถามว่า ‘จะอย่างไรจึงจะรักษาความสวยงามและธรรมชาติของดอกไม้นี้ไว้ได้’ นี่แหละเป็นที่เกิดของงานประดิษฐ์ต่างๆ ของแม่”

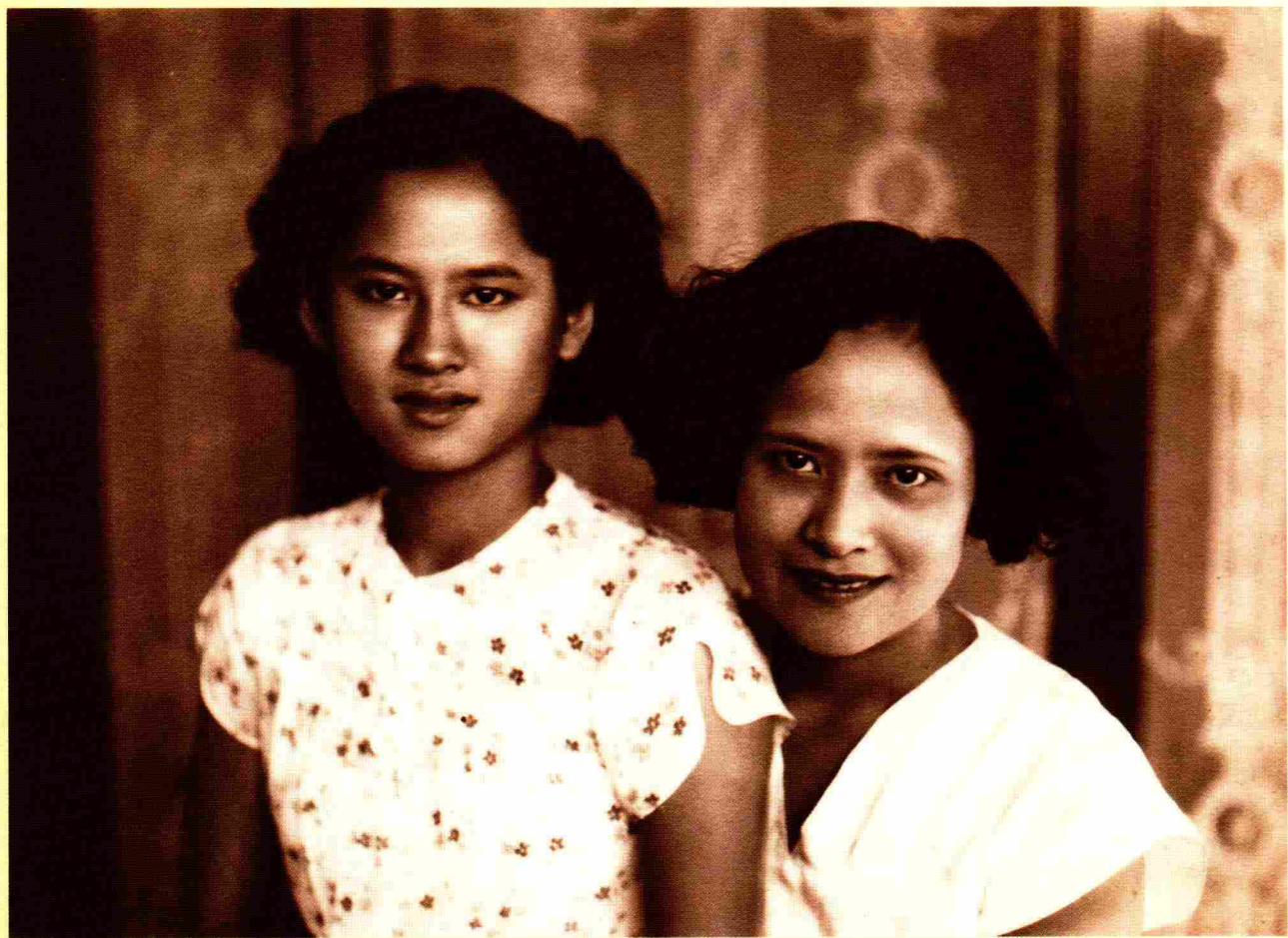

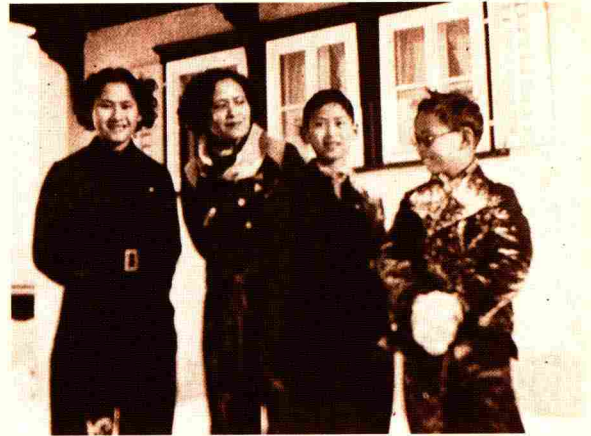
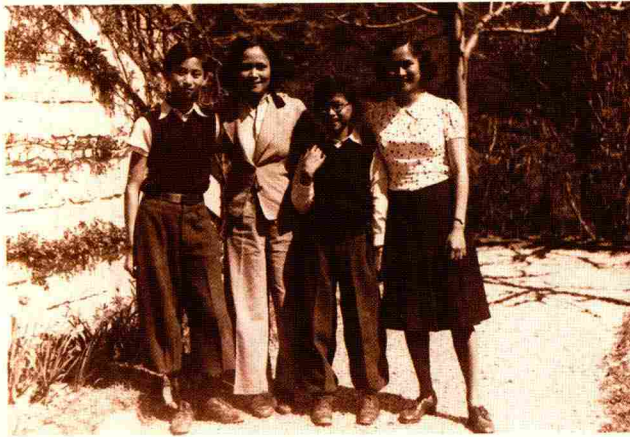
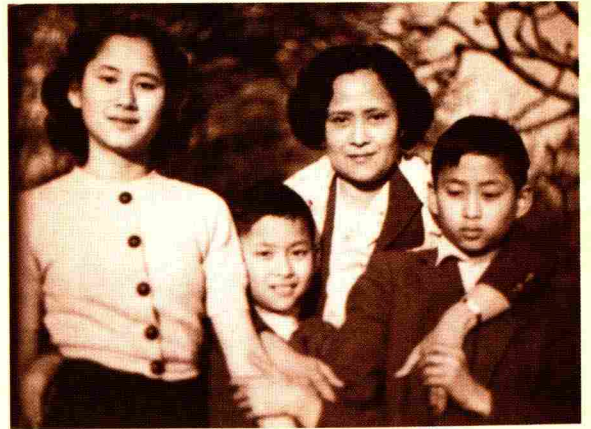
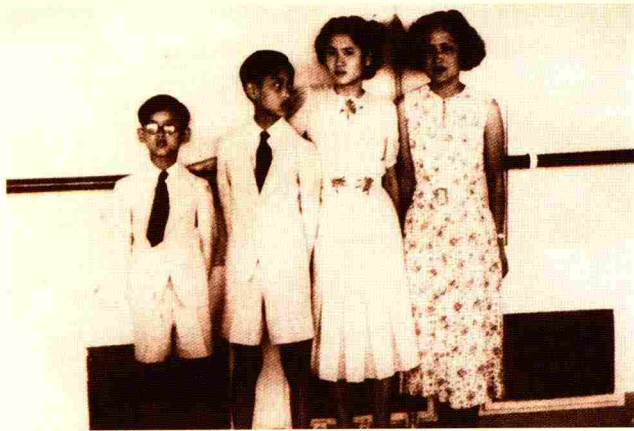
Her close relationship to the Princess Mother is constantly recounted in her books on the Mahidol family. In the book “**Mother Told Me**”, which was the biography of the Princess Mother from 1900 to 1938, Her Royal Highness explains her tedious process of data collection technique of interviewing the Princess Mother on a daily basis. *“I interviewed her 10 to 20 times until she was bored. When the book was completed and I presented one copy to her, she thanked me and glanced at a few pictures before putting it down without showing much interest. This was really her book since she was the one who was the subject of the interviews; the book contained her own words. Actually, she was its co-author.”*

HRH Princess Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra had developed a keen perception of her Mother’s likes and dislikes. In the book “**Mother Told Me**”, she writes, *“Mother loved flowers especially those wild flowers that bloom on mountains. Mother was fond of going there to look at them and to gather them during the summer months.”*

In another of her book, “**Busy Fingers**”, her deep understanding of her mother was also apparent when she writes about the Princess Mother’s conducts, philosophies, and initiatives in her hobbies and crafts. *“If you look closely at the cover picture of the book, you will see that Mother was not merely looking at the flower but she was observing its inner beauty asking herself, ‘How can the true essence and beauty of this flower be preserved?’ These are the origins of Mother’s creative works.”*

นอกจากความใกล้ชิดสนิทสนมระหว่างสองพระองค์ที่ปรากฏในงานพระนิพนธ์แล้ว สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ยังทรงปรนนิบัติสมเด็จพระบรมราชชนนีไม่เคยห่าง ไม่ว่าสมเด็จพระบรมราชชนนีจะประทับ ณ ที่ใด เช่นเมื่อครั้งสมเด็จพระบรมราชชนนีเสด็จแปรพระราชฐานไปประทับยังเมืองโลซานน์ สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ได้ตามเสด็จและทรงซื้อแฟลตเพื่อประทับใกล้ ๆ เสด็จมาเฝ้าเป็นประจำทุกวัน สมเด็จพระบรมราชชนนีโปรดการทรงงานอย่างใดก็ทรงโดยเสด็จพระราชนิยมด้วยเสมอ เช่น ทรงปลูกต้นไม้ บางครั้งเมื่อทรงจับรถยนต์นำเสด็จสมเด็จพระบรมราชชนนีประพาสสวนเพื่อทอดพระเนตรทิวทัศน์ในเส้นทางที่ยากแก่การเสด็จ ก็ทรงระแวงระวังอย่างใกล้ชิด บางครั้งก็เสด็จซื้อของตามห้างร้านต่าง ๆ ด้วยกัน ผู้ที่มีโอกาสเข้าเฝ้าสังเกตว่าทรงปฏิบัติต่อกันอย่างอ่อนโยนห่วงใยยิ่งนัก

งานฝีพระหัตถ์ที่สมเด็จพระบรมราชชนนีทอดพระเนตรเห็นไม่ชัด โดยเฉพาะการปักผ้าครอสติช ลายปักบางชิ้นมีพื้นสีเข้ม สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงช่วยงานปักส่วนที่เป็นสีเข้มถวายเมื่องานแล้วเสร็จ สมเด็จพระบรมราชชนนีจึงทรงปักพระนามย่อว่า GSM ซึ่งมาจากกัลยาณิวัฒนา และสังวาลย์ มหิตล แสดงว่าทรงประดิษฐ์ผลงานชิ้นนี้ร่วมกัน ซึ่งตามปกติทรงปักเพียงพระนามย่อว่า SM หรือสังวาลย์ มหิตล

Apart from the very close mother-daughter bonds that come across through in many of her writings, HRH Princess Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra was also close to the Princess Mother physically, accompanying her wherever she went. When the Princess Mother went to reside in Lausanne, Her Royal Highness purchased a flat near Villa Vadhana so that she could visit her mother everyday. She would take the same interest in any of the activities that the Princess Mother enjoyed. For example, when the Princess Mother took up gardening it was Her Royal Highness who drove her to visit various gardens. When the Princess Mother was trekking on an arduous route she would take good care of her. When the two of them went shopping together they could be observed treating each other with much gentleness and care.

When the Princess Mother was working on the crafts that required good eyesight, especially the cross-stitching with design of dark colours, Her Royal Highness would do the dark colour sections of the work for her mother. When the work was completed, the Princess Mother would embroider the monograms of GSM, which were the abbreviation of Galyani Vadhana and Sangvalya Mahidol, on that piece of work to indicate that it was a joint effort of a mother and daughter team while the SM monograms would suggest the Princess Mother's individual effort.

ยามที่สมเด็จพระบรมราชชนนี
เสด็จเยี่ยมราษฎรในท้องถิ่นทุรกันดาร เพื่อ
พระราชทานความช่วยเหลือด้านสุขอนามัย
ตลอดจนทรงส่งเสริมการพัฒนาการรักษา
พยาบาลในส่วนที่ยังขาดแคลนบุคลากร
ทางการแพทย์ นับตั้งแต่ปลาย พ.ศ. ๒๕๑๐

เป็นต้นมา สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาส
ราชนครินทร์ทรงมีความห่วงใย “แม่” ได้ตามเสด็จสมเด็จพระบรมราชชนนี
ทุกหนแห่ง ไม่ว่าในพื้นที่นั้น ๆ จะห่างไกลความเจริญ เป็นป่าเขา เกาะแก่ง
ทุรกันดารเพียงใด ภาพที่ประทับใจประทับใจพสกนิกรยิ่งนักคือ การประทับ
เคียงข้าง ทรงช่วยแบ่งเบาพระราชกิจของสมเด็จพระบรมราชชนนี พร้อมกับ
การทรงงานที่ทรงใฝ่พระหฤทัยคือ “การเป็นครู” ทรงสอนนักศึกษาสถาบัน
ต่าง ๆ แต่เมื่อพระภารกิจมากขึ้นได้ทรงเลือกที่จะดูแลสมเด็จพระบรมราชชนนี
เป็นสิ่งแรก

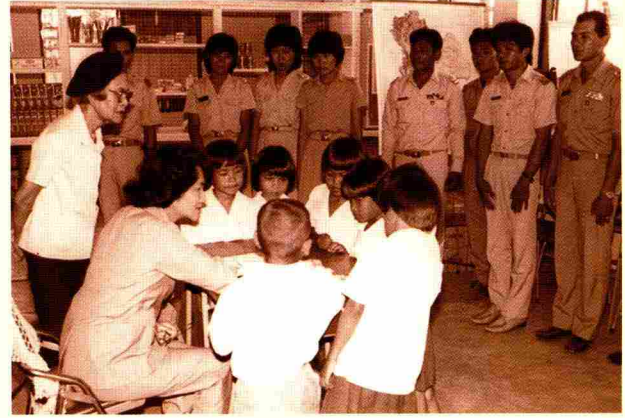
นายแพทย์ประมุข จันทรวิมล เลขานุการมูลนิธิแพทย์อาสา
สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (พอ.สว.) เล่าถึงพระกรณียกิจ
ของสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ว่า “พระองค์ทรงติดตาม
สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี...ในงาน พอ.สว. มาเป็นเวลานานแล้ว
...หลายครั้งที่สมเด็จพระเจ้าเสด็จในงาน พอ.สว. เราจะเห็นสมเด็จพระกรมหลวงฯ
ทรงเคียงข้างโดยตลอด...”

After the Princess Mother initiated a program to bring the much needed health care facilities to remote and difficult terrains and visited such places toward the end of 1967, Her Royal Highness was greatly concerned with the welfare of her mother and accompanied her on all her trips no matter how remote or harsh they were. The Thai people were accustomed to the pictures of Her Royal Highness sharing all her mother's work and responsibilities. Although Her Royal Highness had been taken up with her other love of teaching at various tertiary institutions at the time, she gave it up to devote herself totally to the care of the Princess Mother.

Doctor Pramukh Chandavimol, general secretary to The Princess Mother's Medical Volunteer Foundation, recounts the royal conducts of Her Royal Highness, "*By accompanying the Princess Mother on most trips, Her Royal Highness has been contributing to the work of our foundation for a very long time.*"

สมเด็จพระบรมราชชนนีทรงห่วงใยพระธิดาพระองค์เดียว
เพิ่มพูนขึ้นตามกาลเวลา เช่นเมื่อสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาส
ราชนครินทร์เสด็จมาร่วมเสวยพระกระยาหารค่ำยามประทับที่วังสระปทุม
สมเด็จพระบรมราชชนนีจะมีรับสั่งให้ประกอบอาหารที่พระธิดาโปรดเสมอ ๆ
เช่น ปอเปี๊ยะผัก นอกจากนี้มหาดเล็กที่วังสระปทุมสังเกตว่า เมื่อเสวยพระ
กระยาหารกลางวันมื่อใด หากมีของอร่อยที่โปรด มักจะทรงแบ่งและให้เก็บ
ไว้พระราชทานพระธิดาที่จะเสด็จมาเสวยอาหารค่ำด้วยเสมอ

ในยามที่สมเด็จพระบรมราชชนนีทรงพระประชวร
ต้องประทับรักษาพระองค์ ณ โรงพยาบาลศิริราช ตั้งแต่วันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ.
๒๕๓๘ เป็นต้นมา สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงทำ
หน้าที่ “ลูกสาวของแม่” อย่างสมบูรณ์งดงาม ทรงปรนนิบัติดูแลสมเด็จพระบรม
ราชชนนีพร้อมกับทรงงานไปด้วย ทรงเล่าเหตุการณ์ตอนหนึ่งในนิตยสาร พลอย
แกลมเพชร ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๗๙ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ ว่า
“...อยากให้เห็นห้องที่ฉันอยู่ที่โรงพยาบาล ฉันมีเตียง ๒ เตียง อีกเตียงใครมา
นอนไม่ได้หรอก แฝ้มเต็ม (ทรงพระสรวล) แน่นไปหมด แล้วมีคอมพิวเตอร์
๑ เครื่อง เครื่องพิมพ์ดีดที่คล้าย ๆ คอมพิวเตอร์อีกเครื่องหนึ่ง เครื่องถ่าย
เอกสารก็ต้องเอาไป ถ้าไม่อย่างนั้นไม่ทัน...”

The Princess Mother's concern for her only daughter's well-being had increased with the passing of time. When Her Royal Highness came for dinner with her mother at Sra Pathum Palace, the Princess Mother would have the kitchen staff prepare her daughter's favourite dishes such as fried vegetarian spring-rolls. The royal pages at Sra Pathum Palace had also noticed that when there was any dish that Her Royal Highness particularly liked at lunchtime, the Princess Mother would order a portion of the dish to be kept and brought for her daughter at dinner.

During the period after the Princess Mother's admission to Siriraj Hospital for treatment on June 6th, 1995, Her Royal Highness had flawlessly carried out her "daughterly" role by keeping close watch at the Princess Mother's side. She even brought some of her works to the hospital. In the "Ploy Kam Petch" interview, Her Royal Highness recounts fondly, *"You should have seen my room at the hospital. There were two beds but nobody could sleep on one of them because it was filled with my work folders. There was a computer and a computer-like typewriter as well as a copying machine. Without them I would not be able to keep up with my work."*

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงปรณินิบัติใกล้ชิดสมเด็จพระบรมราชชนนีตราบจนเสด็จสวรรคตเมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ ดังปรากฏในพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวว่า “ในที่สุดพระอาการไม่ดี เพราะไม่มีทางถวายเยียวยา หมอเขาก็ทำเต็มที่ เยียวยาอะไรไม่ได้จนสวรรคต เมื่อสวรรคตก็ตั้งใจอยู่อย่างหนึ่งที่ลูกของท่านทั้งสองอยู่ด้วยจับพระหัตถ์อยู่ และหลานที่ท่านรักที่สุด เพราะท่านเลี้ยงมาก็จับพระหัตถ์ทั้งสามคน”

ในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ประทับเฝ้าส่งเสด็จสู่สวรรคาลัยเนิ่นนานตราบสิ้นแสงเพลิงพระราชทาน ต่อมาได้ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลเมื่อถึงวันครบรอบวันประสูติและวันสวรรคต ประจำปี เป็นที่ประจักษ์ถึงความกตัญญูที่ทรงมีต่อสมเด็จพระบรมราชชนนี ยังความซาบซึ้งใจแก่ประชาชนชาวไทยและเยาวชนรุ่นใหม่ได้ตามรอยพระยุคลบาทในการปฏิบัติตนต่อบิดามารดาและผู้มีพระคุณ ดังที่ทรงบำเพ็ญพระองค์เป็นแบบอย่างไว้

Her Royal Highness was constantly at her mother's side up until the time she passed away on July 18th, 1995 when, in the words of His Majesty the King, *“Her health failed and nothing could be done to save her. The doctors did their best but could do nothing more. The only thing that consoled us was the fact that both her children and her most favourite grandchild whom she had raised from birth were there to hold her hands up until the time she passed away.”*

At the royal cremation of HRH Princess Sri Nagarindra the Princess Mother, it was observed that HRH Princess Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra lingered on until the funeral flames died out to bid farewell to her beloved mother. Her Royal Highness has made it a point to hold merit-making ceremonies for the Princess Mother every year to commemorate the anniversaries of her birth and decease. These most commendable acts of filial piety that HRH Princess Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra has practised for her mother have made deep impression on all Thai people who would follow her example in their care and concern for their own parents.

3

ทรงสืบสานพระราชปณิธาน

สมเด็จพระบรมราชชนนี

*In the Footsteps
of the Princess Mother*

ทรงสืบสานพระราชปณิธานสมเด็จพระบรมราชชนนี

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงปรนนิบัติรับใช้ใกล้ชิดสมเด็จพระบรมราชชนนีมาโดยตลอดด้วยความกตัญญูในพระกรุณาธิคุณ และด้วยการที่ได้ทรงใกล้ชิดสมเด็จพระบรมราชชนนีนี้เอง ทำให้ทรงล่วงรู้ถึงพระราชปณิธานในดวงพระราชหฤทัยของสมเด็จพระบรมราชชนนีที่ทรงอุทิศพระองค์เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของพสกนิกรเพื่อประเทศชาติ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทรงยึดมั่นมาตลอดไม่เสื่อมคลาย

ตลอดพระชนม์ชีพ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีมีเคยทรงวางเว้นการปฏิบัติพระราชกรณียกิจ ทรงอุทิศพระองค์เพื่อประเทศชาติ ทรงอบรมเลี้ยงดูพระโอรสธิดาให้เป็นคนดี ทำคุณประโยชน์แก่ประเทศ เมื่อพระโอรสธิดาทรงเจริญพระชันษา หม่อมพระราชภาระในการอภิบาลพระโอรสธิดาแล้วก็ไม่ทรงปล่อยเวลาให้ล่วงเลยไปโดยเปล่าประโยชน์ นับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๗ เป็นต้นมา ได้ทรงพระอุตสาหะเสด็จเยี่ยมราษฎรในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย ทำให้ทรงพบเห็นความทุกข์ยากของประชาชนในท้องถิ่นที่ห่างไกลความเจริญ เช่น ปัญหาด้านการอนามัย ขาดแคลนแพทย์และพยาบาล อีกทั้งยังได้ทรงพบเห็นความเป็นอยู่ที่แร้นแค้น ด้วยน้ำพระราชหฤทัยที่เปี่ยมไปด้วยพระเมตตา ประารถนาที่จะขจัดปัดเป่าความทุกข์ยากของบุคคลอื่นเท่าที่จะทรงกระทำได้ ก่อให้เกิดพระราชกรณียกิจด้านสังคมสงเคราะห์ การศึกษา การแพทย์ พยาบาล และสาธารณสุข การฟื้นฟูอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนทรงรับมูลนิธิต่างๆ ที่ทำกิจกรรมอันเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติและราษฎรไว้ในพระอุปถัมภ์

In the Footsteps of the Princess Mother

As the only daughter and constant companion of the Princess Mother, HRH Princess Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra made it a priority to carry out her duties through providing the best care possible for her mother. Their close relationship had provided Her Royal Highness with the opportunity to comprehend and truly appreciate the Princess Mother's deep commitment to the betterment of her people and the country.

The Princess Mother lived a life of selfless sacrifice and devotion for the benefit of others. On a personal level, her responsibility was to bring up her children as good person who would eventually contribute their talents in order to make a positive contribution to the country. After the royal children had grown up, the Princess Mother then shifted her energy and attention to the improvement of the livelihood of the disadvantaged Thai people. When the Princess Mother started travelling to remote and undeveloped areas of Thailand in 1964 and witnessed the plight of the people who lived there in abject poverty, she made it her lifelong mission to improve their living conditions in any way she could. The Princess Mother initiated many social welfare projects to provide education, medical treatment, and healthcare services. She also started a number of natural resources and environmental conservation projects and graciously accepted many worthwhile foundations under her royal patronage.

ช่วงเวลาที่สมเด็จพระบรมราชชนนีทรงงานต่าง ๆ ด้วยพระมหากรุณาธิคุณแม้จะทรงเจริญพระชนมายุมากแล้ว สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ได้โดยเสด็จสมเด็จพระบรมราชชนนีไปในที่ต่าง ๆ เมื่อสมเด็จพระบรมราชชนนีเสด็จสวรรคต สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ก็หาได้ทรงทอดทิ้งโครงการต่าง ๆ ที่สมเด็จพระบรมราชชนนีทรงดำเนินการไว้ไม่ ทรงรับเป็นองค์ประธานเพื่อให้มูลนิธิเหล่านั้นยังคงดำเนินต่อไป ทรงติดตามผลการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ตามพระราชปณิธานของสมเด็จพระบรมราชชนนี ด้วยน้ำพระหฤทัยอันประเสริฐแห่งเจ้านายในพระบรมราชจักรีวงศ์

When the Princess Mother had carried on her many welfare activities well into her advanced age, Her Royal Highness took it upon herself the responsibility of accompanying the Princess Mother on her frequent travels to the countryside. Ever since the demise of the Princess Mother, Her Royal Highness has continued to endorse her mother's missions by accepting the honorary presidency of these foundations and to provide the others necessary support. She has also closely monitored their progress to ensure that the foundations can fulfill their objectives and the Princess Mother's intention can be realized.

ทรงสืบสานพระราชปณิธาน

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ได้โดยเสด็จสมเด็จพระบรมราชชนนีไปทรงเยี่ยมราษฎรในท้องถิ่นทุรกันดารทั่วทุกภูมิภาค เพื่อพระราชทานสิ่งของสงเคราะห์ผู้ยากไร้และคนชราเป็นเนืองนิตย์ และหากสมเด็จพระบรมราชชนนีไม่อาจเสด็จฯ ไปด้วยพระองค์เอง ก็จะเสด็จแทนพระองค์ในการปฏิบัติพระราชกิจต่าง ๆ อยู่เสมอ

การโดยเสด็จสมเด็จพระบรมราชชนนี ทำให้ได้ทรงทราบสภาพความเดือดร้อน ความขาดแคลนของราษฎร ซึ่งเป็นที่มาของพระกรณียกิจในการบำบัดทุกข์บำรุงสุขด้านโภชนาการ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค โดยพระองค์ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานคำแนะนำแก่พสกนิกรให้รู้จักการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคร้าย รวมถึงพระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์ในการดำเนินงานกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์ การสาธารณสุข และการสังคมสงเคราะห์ ส่งผลให้สุขภาพอนามัยและความเป็นอยู่ของราษฎรและเจ้าหน้าที่ในท้องถิ่นทุรกันดารดีขึ้นเป็นลำดับ

หลังจากสมเด็จพระบรมราชชนนีเสด็จสวรรคต สมเด็จพระเจ้าพี่นาง กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ได้ทรงสืบทอด “พระราชปณิธาน” ที่ดำเนินการโครงการต่าง ๆ ต่อเนื่องจากสมเด็จพระบรมราชชนนีที่ทรงริเริ่มไว้ทุกโครงการและยังได้ทรงริเริ่มแนวคิดหรือวิธีการใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นด้วย

Continuation of the Princess Mother's Mission

During her mother's lifetime, HRH Princess Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra had regularly accompanied her to the remote and poor areas in all regions of the country to bring gifts and useful items to the poor and the elderly. She had also regularly represented the Princess Mother at the many functions and activities that she could not attend in person.

The experiences gained on the numerous trips that she made with the Princess Mother enabled Her Royal Highness to come to understand more about the people's problems of deprivation. She would, therefore, take it upon herself the tasks of improving on their suffering and inadequacy through the provision of better nutrition, habitation, clothing and medicine. She also sought to provide advice to the people on how to protect oneself against sickness as well as made financial contributions to the development of medical services, public health, and social welfare. Her work has contributed to the improvement of the health, hygiene, and living conditions of both the people and government officials who live in remote areas.

After the Princess Mother passed away, Her Royal Highness has continued to endorse and patronize the operations of all the projects that the Princess Mother had previously supported as well as introduced more initiatives of her own.

มูลนิธิแพथ้อาสา
สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
(พอ.สว.)

มูลนิธิแพथ้อาสาสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (พอ.สว.) จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๒ เดิมมีชื่อว่า หน่วยแพथ้อาสา สมเด็จพระบรมราชชนนี โดยทรงชักชวนนายแพทย์ ทนตแพทย์ เกษชกร และพยาบาล อาสาสมัครเป็นหน่วยแพथ้อาสาเคลื่อนที่ในพระองค์ เดินทางไปทำการรักษาพยาบาลผู้ป่วยในหมู่บ้านที่ห่างไกลทุรกันดาร หน่วยแพथ้อาสนี้ เจริญก้าวหน้าขึ้นเป็นลำดับ จนมี พอ.สว. ประจำจังหวัดรวม ๕๐ จังหวัดทั่วประเทศ รวมทั้งได้ทรงริเริ่มให้มีแพथ้อากาศหรือแพथ้อทางวิทยุไว้บริการประชาชนด้วย

สมเด็จพระบรมราชชนนีทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ จดทะเบียนหน่วยแพथ้อ พอ.สว. เดิม ขึ้นเป็นมูลนิธิแพथ้อาสาสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (มูลนิธิ พอ.สว.) เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๗ และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งประธานกิตติมศักดิ์ของมูลนิธิ มีภารกิจสำคัญคือ การจัดหาและส่งเสริมให้มีหน่วยแพथ้อและเจ้าหน้าที่อาสาสมัคร ทั้ง ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเพื่อออกปฏิบัติงานช่วยเหลือรักษาพยาบาล ป้องกันโรค ส่งเสริมและฟื้นฟูสุขภาพอนามัยของประชาชนและเจ้าหน้าที่ในท้องถิ่นทุรกันดาร หรือห่างไกลการคมนาคม ซึ่งสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาส ราชนครินทร์ โดยเสด็จสมเด็จพระบรมราชชนนีไปทรงปฏิบัติพระราชกิจของมูลนิธิตลอดมาตั้งแต่ ครั้งที่เป็นหน่วยแพथ้อาสาเมื่อเสด็จไปทรงเยี่ยมราษฎรก็ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้หน่วยแพथ้อและพยาบาลไปทำการตรวจรักษาผู้ป่วย สำหรับผู้ป่วยบางรายที่ต้อง รับการรักษาในโรงพยาบาล ได้ทรงรับไว้เป็นคนไข้ในพระราชานุเคราะห์ที่ส่งต่อมารักษา

The Princess Mother's Medical Volunteer Foundation

The Princess Mother's Medical Volunteer Foundation was established on February 22nd, 1969. Initially known as The Princess Mother's Medical Volunteer Unit, the foundation was originated through her effort to rally the assistance of physicians, dentists, pharmacists and nurses to provide services to needy people in remote villages on a volunteer basis. The unit had later developed into a foundation with branches in 50 provinces all over the country. The Princess Mother had also introduced the Radio Doctor Service project.

The Princess Mother arranged to have The Princess Mother's Medical Volunteer Unit promoted to a registered foundation on May 21st, 1974. She also assumed its honorary presidency with the major responsibility of recruiting medical personnel volunteers from Bangkok and the provinces to provide health care services and advice to people in remote areas. The Princess Mother was actively involved with the foundation's activities from its inception and arranged to have Medical Volunteer Unit accompanying her on all her trips to the countryside. On such visits if there were people who were seriously in need of hospital treatment, she would have them referred, under her royal patronage, to a provincial or Bangkok hospital. The foundation's activities were very popular among the poor

ยังโรงพยาบาลในตัวเมืองหรือในกรุงเทพฯ ค่อยไป ทุกครั้งที่เสด็จไปเยี่ยมราษฎร
ที่ใด จึงมีราษฎรมาเฝ้ารับเสด็จและรอรับการตรวจรักษาอย่างเนืองแน่น

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงสืบทอด
พระราชปณิธาน “แม่” โดยทรงรับเป็นประธานกิตติมศักดิ์ของมูลนิธิ พอ.สว.
ทรงดำเนินรอยตามพระยุคลบาท ด้วยน้ำพระหฤทัยเมตตาต่อพสกนิกรที่ทรงมี
พระประสงค์จะพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยมิได้ทรงคำนึงถึงความยากลำบากพระวรกาย
แต่อย่างใด ทรงติดตามรายงานความคืบหน้าในการทำงานของมูลนิธิทุก ๓ เดือน
ที่มูลนิธิได้ส่งมาถวาย หากทรงสงสัยหรือสนพระหฤทัยในข้อใดจะมีรับตั้งถาม
นอกจากนี้ยังทรงพระอุตสาหะเสด็จไปติดตามความคืบหน้าเพื่อทอดพระเนตร
และทรงเป็นกำลังใจในการปฏิบัติงานด้วยพระองค์เอง ซึ่งทรงปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง
สืบมา

พระจริยวัตรเมื่อเสด็จไปทรงงานแต่ละครั้ง นอกจาก
พระราชทานโล่ เข็มอักษรพระนามาภิไธย สว. เข็มเครื่องหมาย พอ.สว. แล้ว
ยังทรงฉายพระรูปร่วมกับอาสาสมัครทุกคนที่ปฏิบัติงานเพื่อเป็นที่ระลึกและ
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้อาสาสมัครได้เข้าเฝ้าอย่างใกล้ชิด สอบถามทุกข์สุข
อุปสรรคปัญหา ทรงสร้างบรรยากาศแห่งความคุ้นเคยและผ่อนคลาย โดยทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้อาสาสมัครร้องเพลงประจำจังหวัดถวาย พร้อมพระคำรัส
พิเศษ ทรงเข้าเล่นเป็นกันเองเกี่ยวกับการร้องเพลง สร้างความปลาบปลื้มปิติแก่
ผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ต้องทรงใช้เวลาถึง ๒ ปี จึงทรงเยี่ยมอาสาสมัคร
พอ.สว. ได้ครบทุกจังหวัด และได้ทรงงานเช่นนี้นับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นต้นมา

people and on each of her visits a large crowd would flock to greet their beloved Princess Mother and to avail themselves to the free medical services.

After the Princess Mother passed away, Her Royal Highness has followed her mother's examples by becoming the honorary president of The Princess Mother's Medical Volunteer Foundation and working tirelessly to achieve the goals set by the Princess Mother without any thought of her personal well-being. Her Royal Highness monitors the foundation's progress by carefully appraising its 3-month reports and enquiring on any points that capture her interest or need clarification. In addition, she has continued to take part in many of the foundation's field visits to observe its activities and to offer her encouragement.

On these visits Her Royal Highness would confer on the volunteers such mementos as the plaques of commendation, brooches engraved with her Sor Vor royal monogram, and pins featuring the foundation's emblem. She also took special effort to grant the attending volunteers the opportunity to have their picture taken and granted them informal audiences to enquire after their welfare as well as the foundation's problems or obstacles. On such occasions, Her Royal Highness would put the volunteers at ease by giving informal speeches, encouraging them to sing after which she would always make friendly comments. Her cordial manners have brought much joy and elation on the volunteers. These popular informal gatherings with the volunteers have been initiated in 1996 and have continued to this day. It takes Her Royal Highness almost two years to complete her round of visitations and meetings with all provincial units of The Princess Mother's Medical Volunteer Foundation.

มูลนิธิขาเทียม

ในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

มูลนิธิขาเทียม ในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ถือกำเนิดจากพระราชดำริของสมเด็จพระบรมราชชนนีร่วมกับพระดำริของสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ โดยพระราชทานพระราชทรัพย์จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท และ ๗๕๐,๐๐๐ บาท เพื่อเป็นทุนจดทะเบียนมูลนิธิเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ สมเด็จพระบรมราชชนนีทรงดำรงตำแหน่งประธานกิตติมศักดิ์ และสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงเป็นประธาน วัตถุประสงค์ของมูลนิธิขาเทียมฯ คือการจัดทำ “ขาเทียม” ให้กับผู้พิการขาขาดที่ยากไร้ ทุกเชื้อชาติ ศาสนา โดยไม่คิดมูลค่า รวมทั้งฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ตามโรงพยาบาลต่าง ๆ ให้สามารถทำขาเทียมตามแบบของมูลนิธิได้ ตลอดจนศึกษา ค้นคว้า วิจัย และพัฒนาคุณภาพของขาเทียมให้เหมาะสมและดียิ่งขึ้น

การปฏิบัติงานของมูลนิธิขาเทียมฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดหน่วยเคลื่อนที่ไปให้บริการทำขาเทียมแก่ผู้พิการขาขาดที่ยากจนตามจังหวัดต่าง ๆ โดยมีแพทย์อาสาสมัคร เจ้าหน้าที่ และช่างทำขาเทียมจากโรงพยาบาลต่าง ๆ ทั่วประเทศที่ผ่านการฝึกอบรมจากมูลนิธิแล้ว เดินทางไปครั้งละ ๔๐-๕๐ คน นำอุปกรณ์ สัมภาระ เครื่องมือเครื่องใช้ เต็นท์ อาหาร ไปเปิด

The Prostheses Foundation

The Prostheses Foundation was established on August 17th, 1993 under the initiatives of the Princess Mother and HRH Princess Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra who provided 500,000 and 750,000 baht respectively for the foundation's initial registered fund. The Princess Mother accepted the foundation's honorary presidency with Her Royal Highness as its president. The objectives of the foundation are to provide prostheses to the disabled of all races and creeds who are in need of them, free of charge, and to train hospital personnel to produce the prostheses of the foundation's design. The foundation has also carried out studies and researches on the quality improvement of the prostheses.

The foundation dispatches mobile units of volunteer doctors, trained personnel and technicians to offer their services to the poor disabled people in the provinces who need prostheses. On each trip, 40 to 50 volunteers are involved in the transportation of tents, equipment and food to the pre-determined hospital in various regions. Only five trips were organized each year during the initial stage of the operation. However, since August 1998 the Prostheses Foundation has increased their field operations to 39 trips in 35 provinces and has extended their services to the needy people as far as

หน่วยบริการทำขาเทียมให้กับผู้ป่วยขาขาด ณ โรงพยาบาลในภูมิภาคต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ ระยะเวลาๆ ออกปฏิบัติงานปีละ ๕ ครั้ง และนับตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ มูลนิธิขาเทียมฯ ได้ออกหน่วยเคลื่อนที่มากขึ้นรวม ๓๙ ครั้ง ใน ๓๕ จังหวัด พร้อมทั้งให้บริการไปไกลถึงนครเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และบริเวณชายแดนประเทศกัมพูชา รวมการให้บริการทำขาเทียมให้กับผู้ป่วยยากไร้มากกว่า ๕,๐๐๐ ขา

เมื่อสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงรับตำแหน่งประธานกิตติมศักดิ์ของมูลนิธิขาเทียมฯ ได้ทรงพระกรุณาเสด็จไปเยี่ยมชมการปฏิบัติงานของหน่วยเคลื่อนที่และพระราชทานขาเทียมที่ทำเสร็จแล้ว ด้วยพระองค์เองยังความปลาบปลื้มยินดีแก่ผู้พิการที่ได้รับพระราชทาน “ขาเทียม” เป็นอย่างยิ่ง และยังทรงเอาพระหฤทัยใส่ในการระดมทุนเพื่อทำขาเทียมบริจาค เช่น ทรงขอให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลออกสลากการกุศลจัดสรรให้แก่มูลนิธิขาเทียมฯ ทำให้กิจกรรมการทำ “ขาเทียมพระราชทาน” มีความเจริญก้าวหน้า และพัฒนายิ่งขึ้นเป็นลำดับ

Vientiane in Lao PDR and the areas next to the Cambodian borders. The foundation has so far provided a total of 5,000 prosthetic limbs to the destitute disabled.

After HRH Princess Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra has accepted the honorary presidency of the Prostheses Foundation, she has made many inspection visits to the mobile unit operations and has personally presented the finished prostheses to the disabled. Her Royal Highness has also been actively involved in the foundation's fundraising effort through such act as securing the Government Lottery Office's permission to raise funds through lottery sale.

มูลนิธิถันยรักษ์ ในพระราชูปถัมภ์
สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

มูลนิธิถันยรักษ์ ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ตั้งขึ้นเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๗ โดยได้รับพระกรุณาพระราชทานเงินจากทุนการกุศลสมเด็จพระเจ้าจำนวน ๑๒ ล้านบาท พร้อมกับทรงรับเป็นองค์อุปถัมภ์และประธานกิตติมศักดิ์ และสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงเป็นประธานมูลนิธิ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและตรวจโรคมะเร็งเต้านมให้กับประชาชน การดำเนินงานของมูลนิธิประการหนึ่ง คือ การจัดตั้งศูนย์ถันยรักษ์ที่โรงพยาบาลศิริราช เพื่อให้บริการตรวจวินิจฉัยโรคเต้านมที่ครบวงจรด้วยเครื่องมือที่ทันสมัยเที่ยงตรงแม่นยำ ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย

เมื่อทรงรับงานของมูลนิธิถันยรักษ์ไว้ในพระอุปถัมภ์ สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงมุ่งมั่นสืบสานพระราชปณิธานสมเด็จพระบรมราชชนนี โดยทรงเป็นองค์อุปถัมภ์และประธานกิตติมศักดิ์ ทรงพระกรุณาเสด็จมาประชุมคณะกรรมการบริหารมูลนิธิถันยรักษ์ฯ เป็นประจำ ได้พระราชทานคำแนะนำและนโยบายการดำเนินงาน รวมทั้งพระราชทานเงินจากทุนการกุศลสมเด็จพระเจ้าเพิ่มขึ้นอีกจำนวน ๒ ล้านบาท เพื่อเป็นทุนในการดำเนินงาน

The Breast Foundation under
the Princess Mother's Royal Patronage

The Breast Foundation under the Princess Mother's Royal Patronage was established in December 1994 with an initial 12 million baht financial support from The Princess Mother's Charity Fund. The Princess Mother accepted the foundation's honorary presidency with HRH Princess Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra as its president. The major part of the foundation's operation is to provide and promote better understanding of a breast cancer examination. One of the Breast Foundation's achievements was to have a Breast Centre established at Siriraj Hospital to provide modern, accurate, safe and high-speed equipment for comprehensive breast cancer diagnosis.

Her Royal Highness has been determined to continue the works that the Princess Mother had initiated. She has taken the foundation under her royal patronage and has accepted its honorary presidency. Her Royal Highness has regularly presided over the foundation's executive meetings and has given her advice and counsel on its policy and operation. She also granted an additional 2 million baht from The Princess Mother's Charity Fund for the foundation's operation.

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาส
ราชนครินทร์ได้ทรงสืบทอดพระราชปณิธานของ
สมเด็จพระบรมราชชนนีอีกด้านหนึ่งคือ การกีฬา
ด้วยสมเด็จพระบรมราชชนนีทรงคำนึงถึงสุข
พลานามัยที่ดีทั้งกายและใจ ทรงได้รับการปลูกฝัง
ในด้านการกีฬาตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์จนกระทั่ง
ทรงเล่นกีฬาได้หลายประเภท อาทิ สก๊ี่ ทรงเล่นอย่าง

จริงจังเมื่อพระชันษาประมาณ ๑๖ ปี แบดมินตัน และเปตองที่สมเด็จพระบรม
ราชชนนีทรงนำเข้ามาเผยแพร่จนเป็นที่นิยมกันอย่างกว้างขวางและได้ทรง
พระกรุณาพระราชทานพระราชทรัพย์อุดหนุนสมาคมกีฬาเปตองปีละ ๑ ล้านบาท
เสมอมา จนทีมนักกีฬาเปตองของไทยที่เดินทางไปแข่งขันเปตองโลกในต่างประเทศ
ได้รับรางวัลชนะเลิศถึงสองครั้ง สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
ทรงดำเนินรอยตามสมเด็จพระบรมราชชนนีในด้านการกีฬาเปตอง โดยได้
พระราชทานพระราชทรัพย์อุดหนุนในพระนามสมเด็จพระบรมราชชนนีสืบต่อมา
ปีละ ๑ ล้านบาท ทำให้ทีมเปตองไทยมีโอกาสดำเนินการแข่งขันกับประเทศต่าง ๆ
รวม ๒๖ ประเทศ และได้รับรางวัลอันดับที่ ๗ ของโลก

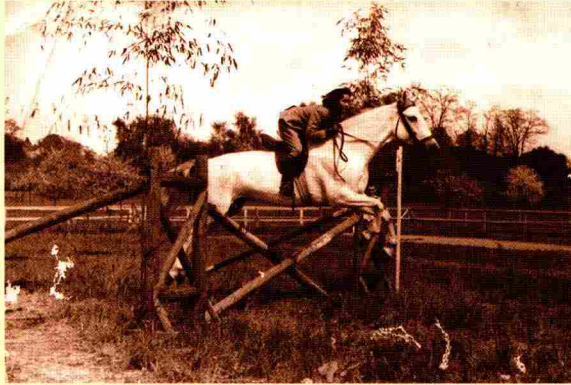
สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวง
นราธิวาสราชนครินทร์ มีพระจริยวัตรที่ล้วนยังประโยชน์แก่พสกนิกร โดยเฉพาะ
ผู้ยากไร้ เด็ก และสตรี ส่วนหนึ่งนั้นเป็นผลจากแรงบันดาลใจจากสมเด็จพระ
บรมราชชนกและการอบรมอภิบาลของสมเด็จพระบรมราชชนนี ซึ่งได้ทรง
ดำเนินรอยตามพระราชปณิธานไว้ครบถ้วนทุกประการ นับเป็นพระกรุณาธิคุณ
ที่พสกนิกรรำลึกอยู่ในความทรงจำตลอดไป

Another of the Princess Mother's interests that HRH Princess Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra now endorses is sport activities. The Princess Mother had taken keen interest in sport since her young age and took up many sport activities. She became a serious ski player when she was 16 years old. The Princess Mother was responsible for the introduction and the ensuing popularity of badminton and pétanque in Thailand. She pledged an annual financial support of 1 million baht to the Pétanque Association of Thailand. Pétanque contesters supported by the association twice won first prizes in international events. Similar to the Princess Mother, Her Royal Highness also has taken keen interest in pétanque and has continued to make the annual contribution of 1 million baht to the association. With such generous royal support, the Pétanque Association of Thailand has been able to send its players to compete in international tournaments in 26 countries. Thailand's pétanque team now ranks the 7th in the world.

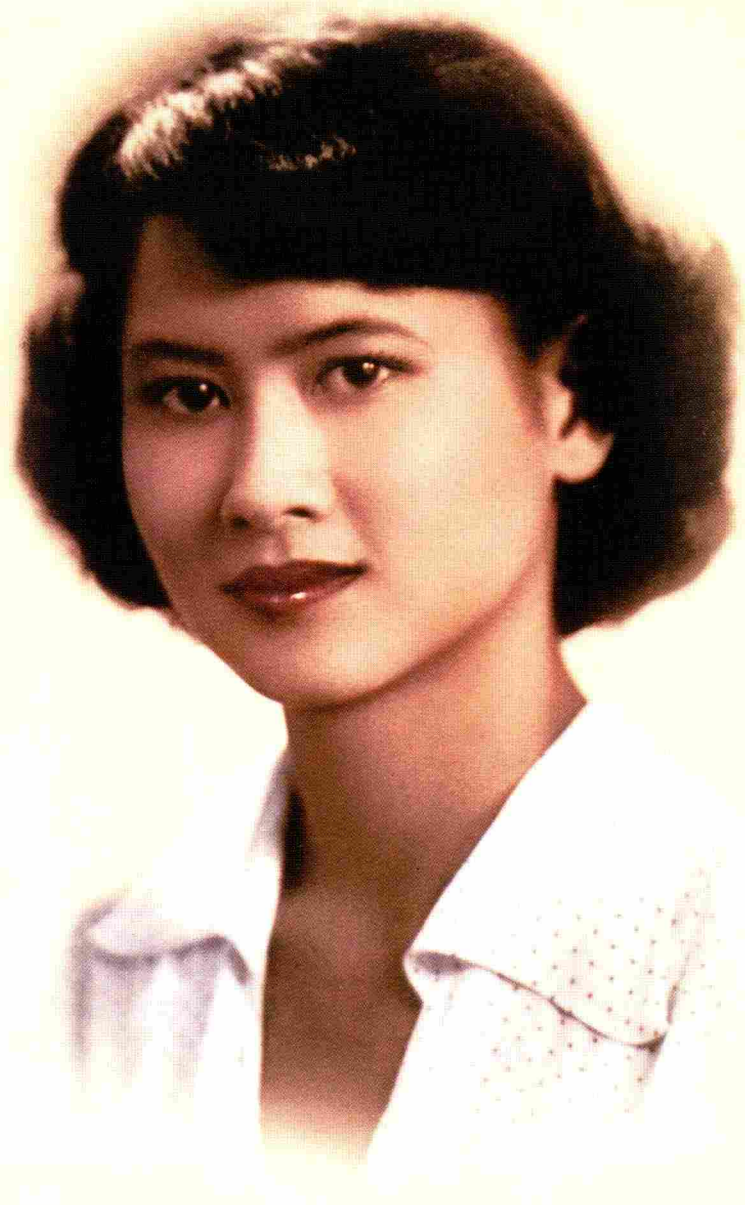
HRH Princess Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra's earnest interest and committed involvement in many activities that greatly benefit the plight of the disadvantaged, women, and children of Thailand can be partly attributed to the Princess Mother who, through her conducts and the impeccable upbringing she provided to Her Royal Highness, was the source of inspiration for her. Her Royal Highness has followed in the exemplary footsteps of her mother in the betterment of the livelihood and welfare of her people who will forever cherish her benevolence in their hearts.

บรรณานุกรม
Bibliography

- “๗๒ พรรษา สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์.” *พลอยแกมเพชร*, ๔ (๗๙), (พฤษภาคม ๒๕๓๘): ๖๔ - ๑๑๑.
- “72 Years of Age - Her Royal Highness Princess Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra.” *Ploy Kam Petch*, 4(79), (May, 2538): 64-111.
- กัลยาณิวัฒนา, สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้า, เจ้านายเล็ก ๆ - ยุวกษัตริย์, พิมพ์ครั้งที่ ๒, กรุงเทพฯ: บริษัท ด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๓๑.
- Galyani Vadhana, Princess. *Chao Nai Lek Lek - Yuwa Kasat (From Little Princes to Young Kings)*. Bangkok: Dan Suttha Publishing Co., Ltd., 2531.
- กัลยาณิวัฒนา, สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้า, แม่เล่าให้ฟัง, พิมพ์ครั้งที่ ๔, กรุงเทพฯ: โอเอส พรินติ้งเฮาส์, ๒๕๓๗.
- Galyani Vadhana, Princess. *Mae Lao Hai Fang (Mother Told me)*. Bangkok: O.S. Printing House, 2537.
- คณะกรรมการกองทุนส่งเสริมดนตรีคลาสสิกในพระอุปถัมภ์, การแสดงดนตรีคลาสสิกเฉลิมพระเกียรติ ในโอกาสพระชนมายุ ๘๔ พรรษา สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ “พระกรุณาธิคุณทูลดตรีคลาสสิก แสงหนึ่งคือรุ่งงาม”, กรุงเทพฯ: (ม.ป.ท.), ๒๕๕๐
- Classical Music Promotion Fund Under Royal Patronage, Board of. *Classical Music Performance in Honour of HRH Princess Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra on the Occasion of her 84th Birthday. Classical Music Fund Under Her Royal Highness' Patronage: Saeng Nueng Khue Rung Ngam*. Bangkok: n.p., 2550.
- เครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย, พิมพ์ครั้งที่ ๔, กรุงเทพฯ: สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, ๒๕๓๐.
- Khrueng Raja Issariyabhorn Thai (Royal Thai Orders and Decorations)*. Bangkok: Office of the Secretariat of the Cabinet, 2530.
- ทัศนาวลัย ศรสงคราม, ท่านผู้หญิง (บรรณาธิการอำนวยการ), *แสงหนึ่งคือรุ่งงาม*, หนังสือประกอบนิทรรศการเทิดพระเกียรติ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ในโอกาสเจริญพระชนมายุ ๘๔ พรรษา, กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), ๒๕๕๐.
- Tasna-Valaya Sorasongkram, Thanpuying, ed. Saeng Nueng Khue Rung Ngam*. A Publication for the Exhibition in Honour of HRH Princess Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra on the Occasion of her 84th Birthday. Bangkok: Amarin Printing and Publishing Public Company Limited, 2550.
- เรื่องเฉลิมพระยศเจ้านาย, กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, ๒๕๓๘.
- Rueang Chaloe Phra Yot Chao Nai (About Royal Ranks)*. Bangkok: Amarin Printing and Publishing, 2538.
- สตรีสำคัญในประวัติศาสตร์ไทย, กรุงเทพฯ: คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุในคณะกรรมการจัดงานเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๔๗, ๒๕๔๗.
- Sattri Samkhan Nai Prawattisat Thai (Illustrious Ladies in Thai History)*. Bangkok: Committee for Chronicles and Document Collation under the Board for the Celebration of HM Queen Sirikit's 72th Birthday on August 12th, 2004, 2547.
- สมศักดิ์ วิราพร, วุฒิจันทร์ พินัยนิติศาสตร์, คุณหญิง (บรรณาธิการ), *เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์*, กรุงเทพฯ: สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, ๒๕๕๒.
- Viraporn, Somsak and Phinainitisatra, Wongchan, Khunying, eds. *Chaloe Phra Kiat Somdet Phra Chao Pinang Ther Chao Fa Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra (In Honour of HRH Princess Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra)*. Bangkok: National Identity Office, Office of the Prime Minister's Secretariat, 2542.

กรมสรรพสามิตขอขอบคุณ
ที่ให้ความอนุเคราะห์ภาพ

ท่านผู้หญิงทัศนาวลัย ศรสงคราม
พลตำรวจตรี นายแพทย์เฉลิมพงศ์ โคมารกุล

Photographs

Courtesy of

Thanpuying Tasna-Valaya Sorasongkram
Pol.Maj.Gen. Chalernbongse Komarakul

คณะผู้จัดทำ
Committee

ที่ปรึกษา
รองศาสตราจารย์ คุณหญิงวงจันทร์ พิษณุนิติศาสตร์
บุหลง ศรีกันท
สุวิโรจ ช่างโชติ
ผู้บริหารกรมสรรพสามิต
วิสุทธิ์ ศรีสุพรรณ
อธิบดีกรมสรรพสามิต
สุริยอน วรวิทยานนท์
ที่ปรึกษาด้านการพัฒนาและบริหารการจัดเก็บภาษี
สมชัย อภิวัฒนพร
รองอธิบดีกรมสรรพสามิต
สุรพล สุประดิษฐ์
รองอธิบดีกรมสรรพสามิต
โยธิน วิมุกตายน
รองอธิบดีกรมสรรพสามิต
เอกศักดิ์ โอเจริญ
รองอธิบดีกรมสรรพสามิต

คณะผู้จัดทำหนังสือ

สุพุด ธรรมจักขุ
ศุภนิตย์ เสวตวัฒนา
บุญสืบ ศรีแก้ว
วสันต์ บำรุงกิจ
นิตยา ไสร์กุล
ชูชีพ พุทธา
พงษ์จันทร์ ไกรสินธุ์
จารุณี ฉายาวิริยะ

ผู้สนับสนุนการจัดทำ

โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง

Editorial Consultants

Assoc. Prof. Khunying Wongchan Phinainitisatra
Bulong Srikanok
Suviroj Chungchot

Executives, the Excise Department

Wisudhi Srisuphan

Director-General

Suriyon Worawitthayanon

Principal Advisor

Somchai Apiwattanaporn

Deputy Director-General

Surapol Supradit

Deputy Director-General

Yothin Vimoohtayon

Deputy Director-General

Eksak Ocharoen

Deputy Director-General

Editorial Board

Supoon Thumjaksu

Supanit Swetwathana

Boonsueb Srikhaew

Vasant Bamrungkij

Nittaya Soreekul

Choocheep Putta

Pongchan Kraisin

Jarunee Chaiviriya

Sponsor

Thailand Tobacco Monopoly, Ministry of Finance

อำนาจการผลิต
กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง
๑๔๘๘ ถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔ ๕๖๐๐-๑๙ www.excise.go.th
ISBN 978-974-7705-19-5
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๐ จำนวนพิมพ์ ๒,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๑ จำนวนพิมพ์ ๓,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ที่ บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)

บทอาศิรวาท

หม่อมราชวงศ์อรฉัตร ซองทอง
ผู้อำนวยการฝ่ายสร้างสรรค์

เลิศลักษณ์ ยอดอาวุธ
ปรีชา วงศ์วิทวัส

กองบรรณาธิการ

จารุดี ศโลประการ
ซิลวี มาดดาลีนา ฮอลลิงกา

จรส กายโรจน์

เทอดศักดิ์ ร่มจำปา

เกษมพันธ์ วิริยานนท์

เพชรวิ บุญนิมิตร

วนิดา แสงเพชรงาม

อพฤดี ธีพล

ลักขณา คุควินากานต์

ผู้แปล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มณีวรรณ ผิวนิยม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คารินา โชติทวี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ไซมอน เจ. พี. ไรท์

ศิลปินกรรม

พัชรินทร์ แซ่ตั้ง

รังสิณี สุวรรณสัย

รัชดา เขยสอาด

โสธยา บุนนาค

พิเชฐ ประภากรวิริยะ

ดำเนินการผลิต

บริษัท ดาวฤกษ์ คอมมูนิเคชั่นส์ จำกัด

(หนึ่งในกลุ่มบริษัททีม)

๑๕๑ อาคารทีม ชั้น ๑๒ ถนนนวลจันทร์

แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพฯ ๑๐๒๓๐

โทรศัพท์และโทรสาร ๐ ๒๕๐๙ ๙๐๙๑-๒

Executive Director

The Excise Department, Ministry of Finance
1488 Nakornchaisri Road, Dusit, Bangkok 10300, Thailand

Tel: +66 (0) 2241 5600-19 www.excise.go.th

ISBN 978-974-7705-19-5

First Edition A.D. 2007, 2,000 copies

Second Edition A.D. 2008, 3,000 copies

Printed by Amarin Printing & Publishing Public Company Limited

Salutation

M.R. Orachatra Songthong

Creative Director

Lertluksna Yodavudh

Preecha Vongvitavat

Editorial Staff

Charudi Phaloprakarn

Silvy Magdalena Hollinga

Jaros Kairoje

Terdsak Romjumba

Kasempun Wiriyanontha

Petrawee Booppanimit

Wanida Sangpetngam

Aprurudee Reepol

Lucksana Kutivanagant

Translators

Asst. Prof. Maneewan Pewnim, Ph.D.

Asst. Prof. Carina Chotirawee, Ph.D.

Asst. Prof. Simon J. P. Wright

Art Directors

Patcharin Seatang

Rangsinee Suvansai

Ratchada Choeisaard

Soraya Bunnag

Pichet Prapakornviriyi

Created by

Daoreuk Communications Company Limited

(a member of TEAM Group)

12th Fl. TEAM Building 151 Nuan Chan Road,

Klong Kum, Bueng Kum, Bangkok 10230, Thailand

Tel & Fax: +66 (0) 2509 9091-2

